

විද්‍යා අධ්‍යාපන පෙළ
අංක 34

ස්වාභාවික රබර්

එහි සංයුතිය හා පැසිරීම

පී.ඒ.ජේ. යාපා
(පී.එම්.සී. ලන්ඩන්)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කමිකාවාජය
ලුද්හිද විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය
නුගේගොඩ

ස්වාභාවික රබර්

අංක 34

පී.ඒ.පේ. යාපා

(පී.එච්.ඩී. ලක්වත්ත)

ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකාචාර්ය
ලද්ඞිද විද්‍යා අධ්‍යක්ෂාංශය
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලය
නුගේගොඩ

පෙර වදන

ස්වාභාවික රබර් පිළිබඳව විවිධ මාධ්‍ය වලින් නොයෙක් වර කරුණු ඉදිරිපත්වී ලියවී තිබුණද ස්වාභාවික රබර් කිරි හා එයින් බිහි කෙරෙන 'නිෂ්පාදන' පිළිබඳව මෙතෙක් සිංහලයෙන් ප්‍රකාශනයක් බිහිවී නැත. මේ කුඩා පොත ලියැවුණේ ඒ අඩුපාඩුව යම් තරමකට හෝ පිරිමැසීමේ අභිලාෂයෙනි. මෙය රබර් කිරි හා එය පැසිරීමෙන් ලබාගන්නා ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ විස්තරාත්මක පාඨ ග්‍රන්ථයක් හෝ රබර් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයෙහි නියැලුණු අය සඳහා අත් පොතක් හෝ නොවේ. රබර් පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන ඕනෑම කෙනෙකුට ඒ පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් හා දැනුමක් ලබාදීමේ පරමාර්ථයෙන් මේ පොත සැකසීමට උත්සාහ දරා ඇත.

මෙම පොත සැකසීමේදී මෙම ක්ෂේත්‍රයෙහි මේ දක්වා විවිධ අවස්ථාවලදී භාවිතා වී ඇති සිංහල වදන් යොදා ගෙන ඇති අතර නව සිංහල යෙදුම් කිහිපයක්ද හඳුන්වා දී ඇත. භාවිතා කරන ලද සියලු සිංහල වදන්වල ලැයිස්තුවක් පොත අග ඉදිරිපත් කිරීමට පෙළඹුණේ මෙම වදන් පිළිබඳව ඉදිරියේදී පොදු එකඟතාවයක් ඇති කර ගැනීමට පදනමක් වේ යැයි අපේක්ෂාවෙනි.

තෝරාගත් විවිධ මාතෘකා යටතේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රවීණයින් ලවා අධ්‍යාපනිකමය වැදගත් කමක් ඇති පොත් පළ කිරීමේ ශ්‍රී ලංකා ස්වාභාවික සම්පත් බලශක්ති හා විද්‍යා අධිකාරියේ උත්කෘෂ්ට ප්‍රයත්නයට දයක වීමට අවස්ථාවක් ලැබීම භාග්‍යයක් සේ සලකමි.

සම්පාදක

පටුන

1	ස්වාභාවික රබර්	01
2	ස්වාභාවික රබර් කිරි හා එහි සංයුතිය	04
3	ෂීට් රබර් (දුම් ගැසු දුර රොව්)	07
4	ක්ලේස් රබර් වර්ග.....	10
5	කුට්ටි රබර්	15
6	කේන්ද්‍රපසාරිත රබර් කිරි.....	21
7	විශේෂ රබර් වර්ග	24
	7.1 නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර්	24
	7.2 උසස් පැසුරුම් රබර්	26
	7.3 කෙල් විතතික ස්වාභාවික රබර්	27
	7.4 ටයර් රබර්.....	27
	7.5 ද්‍රව ස්වාභාවික රබර්	28
	7.6 වක්‍රිත රබර්	29
	7.7 නිර ප්‍රෝචිත රබර්.....	29
8	ලෙනක් විවිධ රබර් වර්ග	32
9	රබර් නිෂ්පාදනයන් පිළිබඳ තොරතුරු.....	34
10	පාරිභාෂික වදන් වැල	38

ස්වාභාවික රබර්

ස්වාභාවික රබර් යනුවෙන් සාමාන්‍යයෙන් හඳුන්වනුයේ උද්භිද විද්‍යාත්මකව හිවියා බ්‍රැසීලියෙන්සිස් (*Hevea brasiliensis*) නමින් හඳුන්වන අප කවුරුත් පාහේ දන්නා රබර් ගසෙන් ලබා ගන්නා කිරි වලින් නිපදවනු ලබන රබර්ය. වාණිජ වශයෙන් ස්වාභාවික රබර් ලබා ගන්නා ශාකය හිවියා බ්‍රැසීලියෙන්සිස් වුවද ස්වාභාවික රබර් ලබා ගත හැකි ශාක ලෝකයේ එකම ශාකය එය නොවේ. අප දන්නා ශාක ලෝකයේ පැලෑටි විශේෂ භාර ලක්ෂය (400,000) අතුරෙන් ශාක විශේෂ 2000කට පමණ (එනම් 0.5%) පැලෑටිය යුතු තරම් රබර් නිපදවීමේ හැකියාව තිබේ. මෙම පැලෑටි ප්‍රධාන වශයෙන් පැලෑටි කුල 6කට අයත් වේ. හිවියා ශාකය අයත්වන්නේ ඉසුපෝබියේසි (*Euphorbiaceae*) නමැති කුලයටය.

හිවියා රබර් ගස හැරුණුවිට අවශ්‍ය වුවහොත් වාණිජ මට්ටමින් රබර් ලබා ගත හැකි යයි සලකනු ලබන ශාක විශේෂ කිහිපයෙකි. ඒවා අතර රුසියානු ඩැන්ඩෙලියන් ශාකය (*Taraxacum kok - Saghyz*), මෙක්සිකානු වයුලි පැලෑටිය (*Parthenium argentatum*), පැනමා රබර් ගස (*Castilla elastica*) සියරා රබර් ගස (*Manihot glaziovil*) මැන්ටිබරා රබර් ගස (*Hancorina speciosa*) ඉන්දියන් හෙවත් ඇපෑම් රබර් ගස (*Ficus elastica*) ලාගෝස් සිල්ක් රබර් ගස (*Funtumia elastica*) සහ ක්‍රිස්ටොටේරියා ග්‍රැන්ඩිෆ්ලොරා (*Cryptotegia grandiflora*) යන ශාකයන් විශේෂයෙන් සඳහන් කළ හැකිය. මෙම ශාක වලින් සමහරක හිවියා රබර් ගසේ කිරිවල ඇති රබර් ප්‍රමාණය හා සම කළ හැකි රබර් අඩංගු වේ. කෙසේ වුවද මේ ශාක බොහොමයක රබර්, හිවියා රබර් ගසෙන් ලබා ගත හැක. රබර් වලට වඩා ගුණාත්මක අතින් පහත මට්ටමක පවතී. හිවියා රබර් ගස වාණිජ වශයෙන් ස්වාභාවික රබර් ලබා ගැනීමට උපයෝගී කර ගන්නා ශාකය බවට පත්ව ඇත්තේ එහි ඇති උසස් ගුණාත්මක භාවයෙන් යුත් අධික රබර් ප්‍රමාණය නිසා යැයි කිවහොත් නිවැරදිය.

හිවියා රබර් ගස දකුණු අමෙරිකාවේ ඇමේසන් වනාන්තරාශ්‍රිතව උපත ලැබුවක් යැයි පැවසේ. දකුණු ඇමරිකානු පත්‍ර අංගමාරය නමැති දරුණු රෝගය නිසා වාණිජ වශයෙන් එහි ස්වාභාවික රබර් නිපදවීම සීමා වී තිබේ. අද වාණිජ වශයෙන් ස්වාභාවික රබර් නිපදවීම ප්‍රචලිත වී ඇත්තේ මලයාසියාව ඉන්දුනීසියාව තායිලන්තය ඉංදියාව හා ලංකාව ප්‍රමුඛ ආසියාතික රටවල් වලය. මෙම රටවල හෙක්ටේයාර් මිලියන 6ක තරම් භූමි ප්‍රමාණයක් විහිදී ඇති රබර් වගාව ආරම්භ වූයේ මීට සියවසකට මදක් වැඩි කලකට පෙර එනම් දහ අටවන සියවසේ අග භාගයේදීය.

බ්‍රසීලයෙන් එවකට ලබාගත් රබර් වලට අධික මිලක් ගෙවියයුතු නිසාත් එසේම ලැබෙන රබර් ප්‍රමාණය සීමාසහිත නිසාත් පහසු මිලකට වැඩි රබර් ප්‍රමාණයක් ලබා ගැනීම පිළිබඳව 1834 දී පමණ බ්‍රිතාන්‍ය රජයේ අවධානය යොමු විය. ඔවුන්ගේ අදහස වූයේ ඇත පෙරදිග රටවල උෂ්ණ කලාපීය දේශගුණයන් යටතේ රබර් වගාකොට එමගින් රබර් ලබාගැනීමය. මෙහි මුල් පියවරක් වශයෙන් සර් ජෝශප් හුකර් නැමැත්තා 1873 දී බ්‍රසීලයේ ඇමේසන් ප්‍රදේශයට ගොස් රබර් ඇට 2000ක් පමණ බ්‍රිතාන්‍යයට ගෙනවුත් ලංඛනයේ කිවි උදානයේ පැල කරනු ලැබීය. එයින් පැලවූයේ ඇට 12ක් පමණ. මෙයින් පැල 6ක් පසුව ඉංදියාවේ කල්කටා නගරයට යවනු ලැබූ නමුත් එහිදී ඒවා මිය ගියේය.

1876 දී සර හෙන්රි විකම් නමැත්තා බ්‍රිසිලයෙන් රබර් ඇට ගෙනවුත් පැල කර ගැනීමේ කටයුතු ප්‍රයත්නයක යෙදුණි. විකම් විසින් 1876දී ඇට 70,000ක් පමණ බ්‍රිතාන්‍යයට ගෙනවුත් ඒවා ලංකාවේ කිවි උද්‍යානයේ සිටුවන ලදී. එයින් පැල 2000ක් පමණ ලැබිණි. මෙම රබර් පැල වලින් බොහොමයක් ලංකාවට ගෙන එනු ලදුව ඒවා ගම්පහ සෙනරත්ගොඩ උද්‍යාන වැනි ස්ථාන කිහිපයක සාරථක ලෙස රෝපණය කරන ලදී. (ලංකාවට ගෙන එන ලද එම රබර් පැල මුලින්ම රෝපනය කරනු ලැබුවේ 1876 අගෝස්තු 9 ද ගම්පහ සෙනරත්ගොඩ උද්‍යානයේ යැයි සැලකේ). වර්තමානයේ රබර් වගාව ප්‍රචලිතව ඇති අනෙකුත් ආසියාතික රටවලට රබර් පැල ගෙන යනු ලැබුවේ ලංකාවෙනි. කෙසේ වුවද ස්වාභාවික රබර් කර්මාන්තයේ මුල් යුගයේ ප්‍රගතිය ඉතා මන්දගාමී එකක් විය. ස්වාභාවික රබර් වගා කර්මාන්තය දිරි ගැන්වීමට තාක්ෂණික සංවර්ධනයන් දෙකක්ද යහපත් ආර්ථික පසුබිමක් ගොඩ නැගීම ද උපකාරී විය. මෙයින් පළමුවැනි තාක්ෂණික සංවර්ධනය නම් රබර් ගසෙන් කිරි ලබා ගැනීමේ කාර්යක්ෂම ක්‍රමයක් සොයා ගැනීමය. රබර් ගසෙන් කිරි ලබා ගැනීමේ භෞදම ක්‍රමය එහි පිට පොත්ක කැපීමෙන් බව මේ ශත වර්ෂයේ මුලදී එවි. එන්. රිඩ්ලි නමැත්තා විසින් සොයා ගනු ලැබීය. වර්තමානයේ භාවිතා කරනු ලබන කිරි කැපීමේ ක්‍රම සියල්ල පදනම් වී ඇත්තේ රිඩ්ලිගේ මේ සොයා ගැනීම මතය. අනෙක් තාක්ෂණික සංවර්ධනය නම් රබර් කිරි වලින් රබර් වෙන් කර ගැනීමේ කාර්යක්ෂම ක්‍රමයක් සොයා ගැනීමය. අම්ල යොදා රබර් කිරි මුදවා ගෙන ඒවා ඔව් බවට පත්කොට දුම් ගසා ඒවා කල් තබා ගත හැකි බව ජෝන් පාර්කින්ස් නමැත්තා විසින් සොයා ගන්නා ලදී. මේ වකවානුවේ දීම (එනම් 1900-1910) මෝටර් රථ කර්මාන්තය කුමක්ද රබර් සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇතිවූයෙන් රබර් සඳහා ගෙවුනු ආකර්ශණීය මිල රබර් කර්මාන්තයේ වැඩි දියුණුවට හේතු විය. මේ නිසා තේ හෝ කෝපි වැනි වගාවකට වඩා රබර් වගාව කෙරෙහි වගා කරුවන් නැඹුරු වූයෙන් රබර් කර්මාන්තය සිඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන්නට විය.

රබර් කර්මාන්තය මූලික වශයෙන් වර්තමාන ස්ථානය කරා ප්‍රවීණ වීමට හේතුවූ ප්‍රධාන සොයා ගැනීම් දෙකක් තිබේ. පළමුවැන්න නම් 1839 දී වාල්ස් ගුව් ඉයර් විසින් වල්කනයිසිකරණය සොයා ගැනීමය. රබර්, ගෙන්දගම් සමග රත් කිරීමෙන් එහි ගති ගුණ වෙනස් කළ හැකි බවත් විවිධ කාර්මික නිෂ්පාදන රැසක් එයින් බිහිකළ හැකි බවත් ගුව් ඉයර් විසින් පෙන්වා දුන්නේය. මේ නිසා විවිධ රබර් භාංග නිපදවීමටත් ඒවා වෙළඳ පොළට ගලා එන්නටත් වූයෙන් එය ස්වාභාවික රබර් කර්මාන්තයේ ඉතා වැදගත් සංධිස්ථානයක් විය. අනෙක් වැදගත් සොයා ගැනීම නම් ජෝන් ඩන්ලොප් නමැත්තා විසින් 1888දී වායු ටයරය නිපදවීමය. විසිවන සියවසේ මුල් භාගයේදී මෝටර් රථ කර්මාන්තයේ ප්‍රගතියත් සමග ජෝන් ඩන්ලොප් ගේ සොයා ගැනීම් අත්වැල් බැඳ ගත්තෙන් එයද ස්වාභාවික රබර් කර්මාන්තයේ වැදගත් සංධිස්ථානයක් විය. ලෝකයේ නිපදවනු ලබන ස්වාභාවික රබර් වලින් සියයට 80ක් පමණ භාවිතාවන්නේ මෝටර් රථ කර්මාන්තයේය.

1980 දශකය වන විට වාර්ෂික ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදනය ටොන් මිලියන 6කට ආසන්න විය. ඒ වූ කලී මුළු රබර් පරිභෝජනයෙන් (කෘතීම රබර් ද ඇතුළු) සියයට 37කි. මෙම ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදනය ප්‍රධාන වශයෙන් එනම් සියයට 90ක් පමණ, දකුණු දිග ආසියාතික රටවල සිදු කෙරිණි. මේ රටවල් අතුරින් මලයාසියාව ප්‍රමුඛස්ථානය (40%) ගත්තේය. අනෙකුත් රටවල් අතර ඉන්දුනීසියාව (30%) තායිලන්තය (12%),

අප්‍රිකානු රටවල් (7%) හා ශ්‍රී ලංකාවද (4%) විය. ස්වාභාවික රබර් ලබාගන්නා හිවියා ශාකයේ උපත් බිම වූ දකුණු අමෙරිකානු රටවලින් කෙරුණු දායකත්වය නොසැලකිය යුතු තරම් අල්ප වූ එකක් විය.

ස්වාභාවික රබර් නිපදවනු ලබන යථොක්ත ආසියාතික රටවල වගා කර්මාන්තයේ විශේෂ ලක්ෂණයක් වූයේ රබර් වගා කර ඇති භූමි ප්‍රමාණයෙන් වැඩි කොටසක් කුඩා ඉඩම් හිමියන් සතුවීමය. මලයාසියාවේ මුලු රබර් වගා භූමි ප්‍රමාණයෙන් සියයට 67ක් ද ඉන්දුනීසියාවේ සියයට 78ක්ද තායිලන්තයේ සියයට 75ක්ද වූ එය ශ්‍රී ලංකාවේ සියයට 72ක් පමණ වේ. මුල් යුගයේදී මෙම කුඩා ඉඩම් හිමියන් විසින් නිපදවනු ලැබූ රබර්වල ගුණාත්මක භාවය එතරම් ඉහළ මට්ටමක නොපැවතුණු අතර ඒවායේ ඒකමිතික බවක්ද නොවීය. කෙසේ වුවද ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදනයේ මේ දුර්වලතාව මගහරවනු වස් ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන රටවල් විවිධ පියවර ගනු ලැබීය. සමූහ සැකසුම් මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීම, කාර්මිකව පිරිවිතරනය කරනු ලැබූ රබර් නිපදවීම මේ පියවර අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනී.

ස්වාභාවික රබර් කර්මාන්තයේ ක්‍රමික ප්‍රගතියක් සමඟ වෙනස්වන පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සපුරාලනු වස් මුල් අවධියේදී නිපදවනු ලැබූ දුම් ගැසු ෂීට් රබර් වලට අමතරව ක්‍රේස් රබර් හා කුට්ටි රබර් ද, නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් (constant viscosity rubber) උසස් පිරියම් රබර් (superior processing rubber) ටයර් රබර් (Tyre rubber), නිර්ප්‍රෝටීන රබර් (Deproteinized natural rubber) ආදී වශයෙන් වූ විවිධ රබර් වර්ග රාශියක් නිපදවා පාරිභෝගිකයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට පසුගිය දශක දෙක තුන තුළදී ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදකයා සමත් විය. විවිධ කාර්ය සඳහා විශේෂයෙන් සකසනු ලැබූ මේ රබර් වර්ග නිසා කෘතිම රබර් හමුවේ ස්වාභාවික රබර් වල කරභකාරී බව ඉහළ ගිය අතර එය ස්වාභාවික රබර් කර්මාන්තයේ ඉදිරි ගමනට ද එය හේතු කාරක විය.

රබර් කිරි වල සංයුතිය හා ගතිගුණ

නැවුම්ව කපා එක් කර ගන්නා ලද රබර් කිරි සුදු පැහැති, ඝනත්වය මි.ලීටරයට ග්‍රෑම් 0.98ක් පමණ වූ දියරයකි. එහි pH අගය 6.5 - 7.0 දක්වා වූ එකකි. දුස්ස්‍රාවිතාව ගසෙන් ගසට හා ක්ලෝනයෙන් ක්ලෝනයට විවිධ වේ. රබර් අංශුන් සාමාන්‍යයෙන් ගෝලාකාරය. අංඩාකාර වූ රබර් අංශුද ස්වල්ප ප්‍රමාණයක් තිබිය හැකිය. රබර් අංශුවක් බොහෝ විට ඇන්ග්ස්ට්‍රම් 100ට (100Å) වඩා අඩු විෂ්කම්භයන්ගෙන් යුක්තය. සමහර අංශුන් මයික්‍රොන 5-6 දක්වා වූ විශාල විෂ්කම්භයන් ගෙන්ද යුක්ත වේ. රබර් අංශුන් වටා සියුම් ප්‍රෝටීන හා පොස්පොලිපිඩයන් ගෙන් සෑදුණු පටලයක් පිහිටා ඇත. මේ පටලය සෘණ ලෙස ආරෝපිතය. ගසෙන් ලැබෙන නැවුම් කිරි කැටි නොගැසී පවතිනුයේ මේ සෘණ ආරෝපණයන් අතර විකර්ෂණය නිසාය. එහෙත් කල්යාමේදී ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිසා නිපදවෙන අම්ල මගින් කිරිවල pH අගය පහත වැටී pH 4.5 පසුවත්ම කැටි ගැසේ. pH 4.5 අගය රබර් කිරිවල Iso electric point යයි කියනු ලැබේ.

ස්වාභාවික ද්‍රව්‍යයන් හෙයින් රබර් කිරිවල සංයුතිය ගසෙන් ගසට හා ක්ලෝනයෙන් ක්ලෝනයට විවිධත්වයක් දක්වයි. එහි සංයුතිය පහත සඳහන් දර්ශීය අගයන්ගෙන් දැක්විය හැකිය.

මුළු ඝන ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය	30% - 40%
වියලි රබර් ප්‍රමාණය	25% - 35%
ප්‍රෝටීනමය ද්‍රව්‍ය	1 - 1.5%
රෙසිනමය ද්‍රව්‍ය	1 - 2.5%
අළු	1% පමණ
සීනි වර්ග	1% පමණ
ජලය (ඉතිරිය)	100 දක්වා

රබර් කිරිවල අඩංගු ඉහත සඳහන් ද්‍රව්‍යයන් ප්‍රධාන වශයෙන් කලාප හතරක ව්‍යාප්ත වී පවතී. රබර් කිරි අධිවේග කේන්ද්‍රාපසාරණයකට භාජන කිරීමෙන් මෙම කලාප හතර වෙන් කර ගත හැකිය. මෙම කලාප හතර නම්:

- 1 රබර් කලාපය (32%)
- 2 සිරම් හෙවත් ජලීය කලාපය (51%)
- 3 පතුල් කලාපය (bottom fraction) (15%)
- 4 ප්‍රේවිස්ලින්ග් අංශු කලාපය (2%)

මේ එක් එක් කලාපයන්හි අඩංගු වන්නාවූ විවිධ රසායනික ද්‍රව්‍ය මෙතවා දැයි හඳුනාගෙන තිබේ. රබර් නොවන මෙම ද්‍රව්‍යයන් රබර් කිරි වල හා එයින් නිපදවනු ලබන රබර් වල ගතිගුණ කරෙහි දැවී බල පෑමක් ඇති කරයි. රබර් කිරිවල එම කලාප හතරෙහි පවත්නා වූ විවිධ ද්‍රව්‍යයන් පහත සඳහන් ආකාර වේ.

1. රබර් කලාපය (32%)

- ප්‍රෝටීන 0.5
- පොස්පොලිපිඩ 0.6
- ටොකොට්‍රයිමර්කොල 0.09
- ස්ටෙරොල
- මේද හා ඉටි

2. සිරම්/ජලීය (51%) කලාපය

- ඉනොසිටොල් 1.5 - 1.5
- කාබොහයිඩ්‍රේට්
- ප්‍රෝටීන 0.5
- ග්ලුටමයෝන් 0.01
- නිදහස් ඇමිනෝ අම්ල 0.08
- ඇස්කොබික් අම්ල 0.02
- වෙනත් කාබනික අම්ල
- නයිට්‍රජන් හේම 0.02
- මොනොනියුක්ලියොටයිඩ 0.02
- නියුක්ලික් අම්ල 0.002

3. පතුල් කලාපය (bottom fraction (15%))

- ප්‍රෝටීන 0.1
- පොස්පොලිපිඩ
- ජලාස්ටොක්විනෝන්
- යුබික්විනෝල්
- ස්ටෙරොල
- ට්‍රයිග්ලිසරිඩ් 0.07
- අර්ගොනයිට් 0.05

4. ෆ්‍රේව්ස්ලින්ග් කලාපය (Frey Wyssling - 2%)

- කැරොටිනොයිඩ
- ජලාස්ටොක්රොමැනෝල්
- සහ වෙනත් ලිපිඩ

ස්වභාවික රබර් නිෂ්පාදනයෙහිලා වැදගත් වන්නේ රබර් කලාපය යි. රබර් කිරි වලට අම්ලයක් එකතු කිරීමෙන් කැටික්කක් ලෙස වෙන්කර ගනු ලබන්නේ මෙම කලාපයෙහි ඇති රබර්ය. සාමාන්‍යයෙන් රබර් කලාපයෙහි අඩංගු රබර් ප්‍රමාණය 28% - 35% අතර විවිධ වේ. සාමාන්‍යයෙන් එය 30%ක් පමණ වේ යැයි සැලකේ. මෙම රබර් අංශුන්, ජලීය කලාපයෙහි කලිලයක් ලෙස විසිරී පවතී.

ජලීය කලාපයෙහි ඇති විවිධ ද්‍රව්‍ය අතර ක්විබ්‍රැකිටෝල් නමැති කාබොහයිඩ්‍රේටය වැදගත් කැනක් ගනී. මෙම ද්‍රව්‍යය දක්නට ලැබෙන ස්වාභාවික ප්‍රභවයෙන් අතුරෙන් හිටියා රබර් ගසද එකක් එම ඊට හේතු ව වේ. විවිධ කටයුතු සඳහා අමු ද්‍රව්‍යයක් සේ භාවිතා කළ හැකියයි සැලකෙන මෙම ක්විබ්‍රැකිටෝල් ස්වාභාවික රබර් කිරි වල ජෛව සංස්ලේෂණයේ පූර්වජයකු ලෙස සමහර විද්‍යාඥයෝ සලකනු ලබති.

පතුල් කලාපය හෙවත් පතුල් භාහිකය රබර් හැරුණු විට ප්‍රධාන රබර් නොවන අංශුන් අඩංගු කලාපය වේ. මෙහි ඇති ප්‍රධාන රබර් නොවන අංශුන් ලියුටොයිඩ අංශුන් (Lutoids) නමින් හැදින්වේ. මේ ලියුටොයිඩ ඉතා ආප්‍රාති සංවේදීය. ඒවා මයික්‍රොන 2-10 ක් පමණ වූ විෂකම්භයක් ඇති ආශයිකාවන් වේ. ඒ තුළ කෙදිනිමය ප්‍රෝටීන අඩංගුය. මේ ප්‍රෝටීනවල කාර්යය කුමක් දැයි පැහැදිලි නැත. ලියුටොයිඩය තුල ඇති ද්‍රවයේ මැග්නීසියම්, කැල්සියම් හා කොපර් අයන එක් රැස්වී පවතී. ලියුටොයිඩයන්, ආප්‍රාති වෙනස්වීමක් නිසා කැටුනහොත් එහි අඩංගු මෙම අයනයන් නිදහස් වී (ජලීය කලාපයට) එහි ඇති රබර් අංශු කැටි ගැසීමට හේතු විය හැකිය. රබර් කිරි කැපීමේදී කිරි ගලා ඒම අවසානයේදී නවතිනුයේ ලියුටොයිඩ පිපිරීම නිසා එහි අඩංගු අයන නිදහස් වී කැපුම් කට්ටය මත කිරි මිදී කෂීර තාල අවහිර වීමෙනැයි විශ්වාස කෙරේ.

රසායනිකව රබර් වූ කලී හයිඩ්‍රජන් හා කාබන් නමැති මූල ද්‍රව්‍ය දෙකකින් සැදුණු ද්‍රව්‍යයකි. එහෙයින් එය හයිඩ්‍රොකාබන් නමැති කාංචයට අයත් වේ. රබර් කලාපයෙහි රබර් හයිඩ්‍රොකාබන් සියයට 86ක් පමණ අඩංගු වේ. රබර් හයිඩ්‍රොකාබනය අතර විසිරී ගිය ජලය ප්‍රමාණය සියයට 10ක් ද ප්‍රෝටීනමය ද්‍රව්‍ය සියයට 1ක් පමණ ද ලිපිඩමය ද්‍රව්‍ය සියයට 3ක් පමණද ඉතිරියෙහි අඩංගු වේ. තවද මැග්නීසියම්, පොටෑසියම් කොපර් වැනි අංශුමාත්‍රා ලෝහ අයනද රබර් අංශු හා සම්බන්ධව (සියයට 0.05) පවතී.

දුම් ගැසු දර රොට්ටි

හිවියා රබර් ගසෙන් ලබා ගන්නා රබර් කිරි මුල් යුගයේදී සකසනු ලැබූයේ දුම් ගැසු දර රොට්ටි හෙවත් ෂීට් රබර් වශයෙනි. (Ribbed smoked sheet or R.S.S.) මෑතක සිට විවිධ වර්ග වල රබර් නිෂ්පාදනය කරන්නට පෙර ස්වාභාවික රබර් ප්‍රධාන වශයෙන් නිපදවනු ලැබූයේ ෂීට් රබර් වශයෙනි. බොහෝ විට එය කුඩා රබර් නිෂ්පාදකයන්ගේ නිෂ්පාදනය විය. තවමත් ලංකාවේ රබර් නිෂ්පාදනයෙන් 60% ක් පමණ ෂීට් රබර් වශයෙන් නිපද වේ. මලයාසියාවේ ද එය 40% ක් පමණ වේ. මේ ෂීට් රබර් වැඩි ප්‍රමාණයක්ම වයර් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයෙහි පරිභෝජනය වේ.

ෂීට් රබර් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය අනෙකුත් ස්වාභාවික රබර් වර්ග නිෂ්පාදනයට වඩා ඉතා සරලය. එහි විවිධ අවස්ථා 3-1 සටහනෙහි දක්වා ඇත. රබර් කිරි මුදවා අඹරා දුම් ගසා වේලීම මෙහි ප්‍රධාන පියවරවල් වේ. බොහෝ විට ෂීට් රබර් නිෂ්පාදනයේදී රබර් කිරි මිදවීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන්නේ ලීටර් 5ක පමණ ධාරිතාව ඇති ඇලුමිනියම් තැටිය. (මිමි. 400 × මිමි. 325 × මිමි. 65). කුඩා රබර් වතු හිමියන් අතර ෂීට් රබර් නිෂ්පාදනයේදී මේ තැටි ඉතා සුලභව භාවිතා වුවද මධ්‍යම හා විශාල වතු හිමියෝ ෂීට් රබර් නිෂ්පාදනයේදී තැටි වෙනුවට වැන්කි භාවිතා කරති. මේ වැන්කිවල මුදවනු ලබන රබර් කිරි ඇලුමිනියම් වෙන් කරන යන් භාවිතයෙන් ඇඹරීමට පහසු වූ කුඩා රබර් කැටි බවට පත් කරනු ලැබේ. රබර් කිරි මිදවීමට පෙර ඒවා සාමාන්‍යයෙන් තනුක කොට (ජලය වෙන්කොට) එහි අඩංගු වියලි රබර් ප්‍රමාණය 12.5%ක් දක්වා අඩු කර ගනු ලැබේ.

දුම් ගැසු දර රොට්ටි නිෂ්පාදනය සඳහා රබර් කිරි පැසිරීම

3.1 පැසිරීම් ක්‍රියාවලියේ විවිධ අවස්ථා

තනුක කරණය නිසා මිදවූ රබර් ඇඹරීම පහසු වනවා පමණක් නොව, මිදවීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන අම්ලය හොඳින් මිශ්‍ර වීම පහසු වීම, ලැබෙන ෂීට් රබර් වල වායු බුබුලු ආදිය අඩු වීමෙන් ඒවායේ ගුණාත්මක භාවය ඉහළ යාම් වැනි අතිරේක වාසි කිහිපයකටම මුල් වේ.

සමහර රබර් ක්ලෝතවල ඇතිවිය හැකි එක්සයිමය දුර්වරණ වීම වලක්වනු සඳහා කිරි මිදවීමට පෙර සෝඩියම් මේටා බයිසල්පයිට් තමැනි රසායනිකය එක් කෙරේ. (රබර් ක්ලෝ ග්‍රෑම් 100කට සෝඩියම් මේටා බයි සල්පයිට් ග්‍රෑම් 500ක් පියයට 1ක ද්‍රාවණයක් සේ) රබර් කිරි කර්මාන්ත ශාලාවට ගෙන ඒමට කලින් මිදෙන අවස්ථා වෙනොත් සෝඩියම් සල්පයිට් තමැනි රසායනිකය කෙන්නයේදී යොදනු ලැබේ.

කිරි මිදවීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් පාවිච්චි කරනු ලබන්නේ පොම්ක් අම්ලයයි. මීට දශක කිහිපයකට පෙර මේ සඳහා ඇයිටික් අම්ලය භාවිතා වුවද එය සෙමින් රබර් කිරි මුදවන දුර්වල අම්ලයක් වීම නිසා ෂීට් රබර් නිෂ්පාදනයේදී දැන් පොම්ක් අම්ලය භාවිතා කෙරේ. අවශ්‍යවන අම්ල ප්‍රමාණය රබර් කිරිවල ස්වභාවය අනුව වෙනස් වේ. පොම්ක් අම්ලය පියයට 1 හෝ 2 ද්‍රවණයක් සේ පාවිච්චි කෙරේ. මුදවන ලද රබර් කිරි එදිනම හෝ පසුදු උදේ අඹරනු ලැබේ. මිදවූ රබර් කැටිති මෘදු හෙයින් එදිනම ඇඹරීම වඩා පහසුදායක යැයි සැලකේ.

සිනිඳු ඇඹරුම් රෝල් එකක් හෝ දෙකක් ද (smooth rollers) සලකුණු රෝලකින්ද (marking roller) ඇඹරීමේ උපකරණ සමන්විත වේ. මේවා අතින් හෝ විදිලි බලයෙන් ක්‍රියා කරවනු ලැබේ. බොහෝ කුඩා ඉඩම් හිමියන්ගේ ඇඹරීමේ උපකරණ අතින් ක්‍රියා කරවනු ලැබෙයි. සිනිඳු රෝල මගින් දෙවරක් හෝ තෙවරක් අඹරා තුනී ෂීට් එකක් බවට හරවා ගනු ලැබේ. අවසානයේදී එය සලකුණු රෝල හරහා යවා එහි දර සහිත අවසාන ස්වරූපයට පත් කර ගනු ලැබේ. මේ නිසා ෂීට් වියලීම පහසු වන අතර වියලූ ෂීට් එක පිට එක තැබීමේදී දැඩි සේ එකිනෙකට ඇලීම ද බොහෝ දුරට මග හැරේ. ඇඹරීමේ ක්‍රියාවලිය තුළින් එහි ආරම්භයේදී වූ 80%ක් තරම් වූ ජලය ප්‍රමාණය 40% දක්වා පමණ අඩු වේ. මෙසේ අඹරා ගන්නා ලද ෂීට් සමහර විට ඒවායේ පුස් බැඳීම වැලැක්වීම සඳහා පැරානයිට්‍රොපිනොල් වැනි රසායනික ද්‍රාවණයක ගිල්වා ගනු ලැබේ. මෙය විෂ දායී රසායනිකයක් හෙයින් දැන් එය භාවිතයෙන් ඉවත් කොට තිබේ.

අඹරා ගන්නා ලද ෂීට් පැය කිහිපයක් මතුපිට ඇති ජලය බේරීම සඳහා එළිමහනේ එල්ලා තබනු ලැබේ. පැය 2කින් පමණ ෂීට්වල ජලය ප්‍රමාණය 30% දක්වා පමණ පහත වැටේ. ඉන්පසුව අඹරා ගත් ෂීට් වියලීම සඳහා දුම් ගෙය තුළට යැවේ. දුම් ගෙය තුළ උෂ්ණත්වය 135°F පමණ වේ. අවශ්‍යතාවයට ගැලපෙන පරිදි සකස් කල විවිධ හැඩයේ හා ප්‍රමාණයේ දුම් ගෙවල් මේ සඳහා භාවිතා වේ. දුම් ගෙය තුළ දී ෂීට් දුමාරයට පාත්‍ර වීමෙන් එම රක්ෂිතයට විදැලෙන අතර, එම දුමාරයෙහි අඩංගු ද්‍රව්‍ය නිසා ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ගේ ක්‍රියාකාරීත්වයට හාජන වීමෙන් වලකී. තවද දුමාරයෙහි පවත්නේ යැයි සලකනු ලබන ප්‍රතිමක්සිකාරක ගතිය නිසා ෂීට් මතුපිට ඇලෙන සුළු ස්වභාවයකට පත් නොවී, ඒවා ඉහළ උෂ්ණත්වයකදී වියැලීමට ඉඩ කඩ සැලසේ. සාමාන්‍යයෙන් යථෝක්ත උෂ්ණත්ව තත්වයන් යටතේ ෂීට් රබර් දින 4කින් පමණ වියලා ගත හැකිය. ප්‍රථම දිනයේදී සේ 48-52 දක්වා උෂ්ණත්වයක්ද දෙවන දිනයේදී සේ 52-54 ක්ද තෙවන දිනයේදී සේ 54-57 උෂ්ණත්වයක්ද සිව්වන දිනයේදී සේ 67-60 ක උෂ්ණත්වයක්ද දුම් ගෙය තුළ පවත්වා ගැනීම හොඳ තත්වයේ ෂීට් නිෂ්පාදනයට මෑතුවැයි නිර්දේශ කොට තිබේ.

දුමි ගසා වියලා ගන්නා ලද ෂීට් රබර් වර්ග කරනු ලබන්නේ ඒවායේ බාහිර පෙනුම අනුවය. මෙම දෘෂ්‍ය වර්ගීකරණ ක්‍රමයේදී ෂීට්වල නිෂ්පාදනයේදී ඇතිවන දුර්වලතා ලක්ෂණ සෙවීම සඳහා සාමාන්‍ය සුර්ය ආලෝකයට එරෙහිව ෂීට් ඇල්ලීම කරනු ලැබේ. එහි දී නොවියැලුණු පෙදෙස්, කුණු හෝ අපද්‍රව්‍ය තිබීම හා කුඩා වායු බුබුලු හා බිබිලි ආදිය කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ. කුඩා අල්පෙනෙති හිසක් තරම් වූ බුබුලු පිහිටීම මේ අතුරෙන් වඩාත් සැලකිලිමත් විය යුතු අඩුපාඩුවකි. පැයීමේ ක්‍රියාවලියකින් වායු නිදහස් වීමෙන් ඒවා හිරවී මෙම බුබුලු ඇති විය හැකිය. රබර් කිරි ස්ඵල ප වශයෙන් කෙෂ්ත්‍රයේ දීම මිදීම නිසාද බිබිලි ස්වභාවයක් හට ගත හැකිය. ඒ වැලැක්වීම සඳහා යෝධියම් සල්පයිට් වැනි ප්‍රති කැටිකාරකයක් කෙෂ්ත්‍රයේදීම එක් කිරීම නිර්දේශ කෙරේ. තවද තරමක විශාල වායු බිබිලි ද ෂීට් වල සමහර විට දැකිය හැකිය. කිරි මිදවීම මිනෑවට වඩා සීඝ්‍රවීමේ හේතුවෙන් හිරවුණු වායු බුබුලු මෙසේ දිස්විය හැකිය. තවද මිනෑවට වඩා තාපය යෙදීම නිසා දිය බුබුලු ආකාරයේ වායු බිබිලි ඇතිවිය හැකිය.

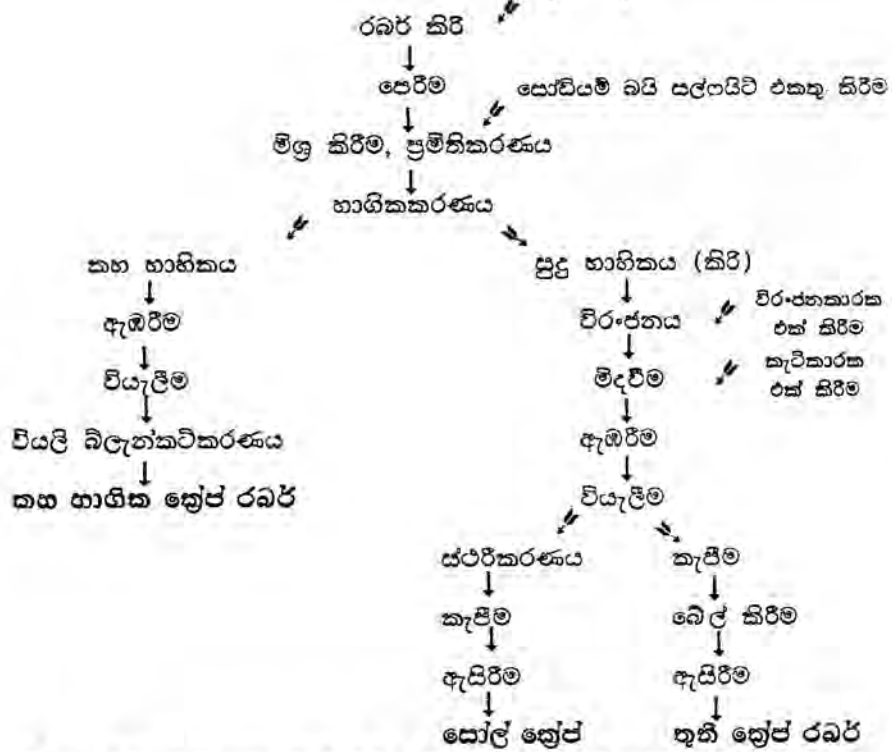
ඉහළම තත්වයේ ෂීට් රබර් ඒවායේ තත්වය අනුව RSS No 1,2,3,4 හා 5 නමැති කාංචි වලට ශ්‍රේණි ගත කෙරේ. මෙවැනි දෘෂ්‍ය වර්ගීකරණයකින් රබර්වල සැබෑ ගුණාත්මක ස්වභාවය පෙන්වුම් නො කෙරෙන අතර ඒ පිළිබඳව විවිධ මත පළවී තිබේ. රබර්වල බාහිර පෙනුම අනුව නොව ඒවායේ සැබෑ කාර්මික ගතිගුණ අනුව රබර් වර්ග කිරීමේ කාර්මික පිරිවිතරකරණය ආරම්භ වූයේ දෘෂ්‍ය වර්ගීකරණයේ ඇති මෙම අඩුපාඩුව හේතුවෙනි.

4. ක්‍රේස් රබර් වර්ග

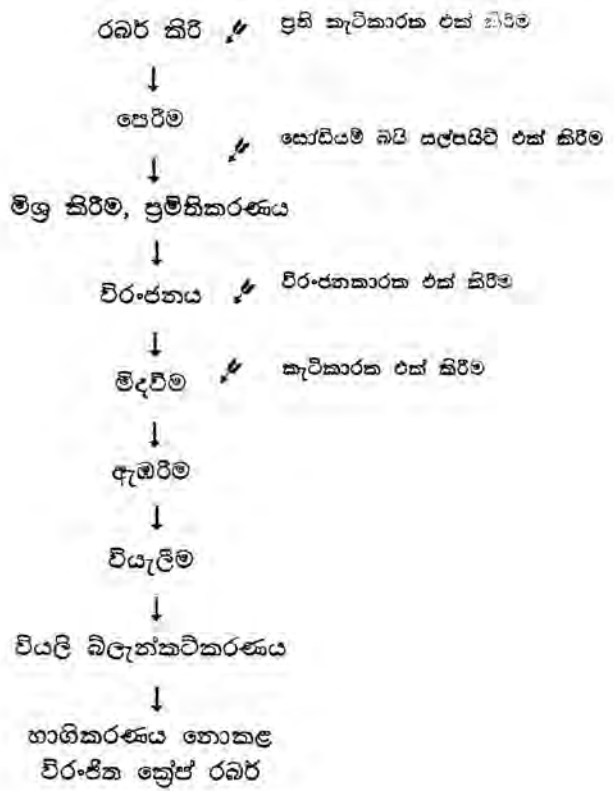
ස්වාභාවික රබර් කිරි වලින්, ක්‍රේස් ආකාරයට නිපදවනු ලබන රබර් වර්ග මේ ගණයට වැටේ. කිරි හැරුණු විට පොල් කවුළු පාලු හා මවු පාලුද ක්‍රේස් ආකාරයට පැයිරිය හැකිය. එවැනි ක්‍රේස් දුඹුරු ක්‍රේස් නමින් සාමාන්‍යයෙන් හැඳින්වේ. රබර් කිරි වලින් ආරම්භ කොට නිපදවනු ලබන ක්‍රේස් ප්‍රධාන වර්ග දෙකකි. ජෙල් ක්‍රේස් හා සෝල් ක්‍රේස් වශයෙනි.

ජෙල් ක්‍රේස් හා සෝල් ක්‍රේස් යන රබර් දෙවර්ගයම ඉතා පවිත්‍රතා තත්වයන් යටතේ ක්‍රමානුකූලව හා මනා අවබෝධයකින් යුතුව නිපදවනු ලබන උසස් වර්ගයේ ස්වාභාවික රබර් වර්ග දෙකකි. වෙනත් කිසිදු ස්වාභාවික රබර් වර්ගයක මෙතරම් පවිත්‍රතාව වැදගත් කොට නො සැලකේ. ජෙල් ක්‍රේස් හා සෝල් ක්‍රේස් දෙවර්ගයම දෘෂ්‍යව වර්ගීකරණය කරනු ලබන අතර ඉතා පිරිසිදු හා හැකි තරම් සුදු පැහැති අවසාන නිෂ්පාදනයක් ලබා ගැනීම සඳහා නිෂ්පාදකයාගේ දැඩි උනන්දුව හා අවධානය යොමු වේ. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය ගොඩ නගා ඇත්තේ ද මෙම ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීමේ පරමාර්ථයෙනි.

ක්‍රේස් රබර් වර්ග නිපදවීම සඳහා පාවිච්චි කරනු ලබන රබර් කිරි ඊට උචිත සුදු පැහැතිම කිරි විය යුතුය. කහ පැහැයට (කැරෙටිනොයිඩ) හුරු හා කහට ගතියෙන් (පිනොලික සංයෝග) යුත් කිරි භාවිතා කිරීමෙන් අවසානයේදී ලැබෙන ක්‍රේස් රබර් දුරවර්ණ ගතියෙන් යුක්ත වීමට ඉඩ ඇති හෙයින් එවැනි කිරි, ක්‍රේස් වර්ග නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා නොකෙරේ. අපේ රටේ වානිජ මට්ටමින් වගා කොට ඇති රබර් ක්ලෝන අතුරෙන් PB 86, වග 6278, RRIM 600, RRIC 100 RRIC 102, RRIM 501 වැනි ක්ලෝන වල කිරි ක්‍රේස් රබර් නිෂ්පාදනය සඳහා වඩාත් ප්‍රති කැටි කාරක එක් කිරීම

4.1 සිව්සා රබර් කිරි ක්‍රේස් රබර් වර්ග බවට පැයිරීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අවස්ථා

4.1 භාගිකරණයට පාත්‍ර නොකොට, විරූපනය කරන ලද ක්‍රේප් රබර් නිපදවීමේ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අවස්ථා

සුදුසු සේ සැලකේ. PB 186, RRIC 5, RRIC 7, RRIM 500, RRIC 45, Nab 12 වැනි ක්ලෝනවල කිරි ක්‍රේප් නිෂ්පාදනයට නුසුදුසු සේ සැලකේ. මෙවැනි ක්ලෝනවලින් හොඳ වර්ගයේ ක්‍රේප් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා දැඩි ප්‍රයත්නයක් දැරිය යුතු වේ. සාමාන්‍යයෙන් ක්‍රේප් නිෂ්පාදනයේදී තද කහ පැහැති රබර් කිරි 20% ක් හෝ ලා කහ පැහැති රබර් කිරි තම් 50% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් භාවිතා නොකිරීම පිලිගත් සම්ප්‍රදායක් වේ. ඊට වැඩි වූ කල අවසානයේදී ලැබෙන රබර් උසස් තත්වයේ ඒවා නොවන හෙයින්, ඒ.

ක්‍රේප් රබර් නිෂ්පාදනයේදී, කහ භාගික ක්‍රේප් රබර් (yellow fraction), සෝල් ක්‍රේප් (Sole crepe) තුනී ක්‍රේප් (thin crepe) හා භාගිකරණය නොකළ විරූපිත ක්‍රේප් රබර් (unfractionated, bleached crepe) ආදී වශයෙන් වූ විවිධ ක්‍රේප් රබර් වර්ග නිපදවීමේදී අනුගමනය කරනු ලබන මූලික ක්‍රියාවලීන් 4.1 හා 4.2 සටහන් වල සැකෙවින් දැක්වේ. ක්‍රේප් රබර් නිෂ්පාදනයේදී එහි අවසාන උසස් තත්වය ඉලක්ක කොට ගත් පියවර

කිහිපයක් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේදී අනුගමනය කෙරේ. මෙයින් පළමු වැදගත් පියවර වන්නේ භාගික කරණයයි (fractionation). සුදුසු පරිදි තනුක කරන ලද කිරි, විනාඩි 20ක පමණ කාල සීමාවක් කිහිපයක් (කෙටි විවේකයන් සහිතව) සෙමින් කැලැක්කීමෙන් රබර් කිරිවල ඇති කහ පාට/කහට කෙරෙහි බලපාන්නාවූ අංශුන්, කැටික්කක් වශයෙන් වෙන් කොට ගැනීමට පුළුවන. මේ නිසාත් ක්‍රේස් නිෂ්පාදනය සඳහා වඩාත් සුදු පැහැති වූ කිරි ලැබේ. කහපාට කෙරෙහි බලපාන්නාවූ කැරොටිනොයිඩ අඩංගු ප්‍රෝටීන්ගෙන් අංශු රබර් අංශුවලට වඩා අස්ථායී නිසා කැලැක්කීමේදී ඒවා කැටි ගැසී වෙන්වීම මෙහිදී උපයෝගී වන මූලධර්මයයි. මේ ක්‍රියාවලිය භාගික කරණය නමින් හැඳින්වේ. අම්ල ස්වල්පයක් එක්කොට රබර් කිරිවල pH අගය ඉතා ස්වල්පයක් පහත හෙලීමෙන් භාගිකකරණය වඩාත් පහසු වේ. මේ සඳහා තනුක ඇසිටික් අම්ලය හෝ ඔක්සලික් අම්ලය භාවිතා කරනු ලැබේ. ඒ ඒ අවස්ථානුකූලව රබර් කිරිවල තත්වය අනුව සියයට 10ක් හෝ ඊට මදක් වැඩි වූ භාගිකයක් ඉවත් කර ගැනීම යෝග්‍ය යැයි සැලකේ. මෙසේ ඉවත් කර ගන්නා කහ පැහැති භාගිකය ද සාමාන්‍ය ක්‍රේස් රබර් නිපදවන ක්‍රියාවලියටම භාජන කොට කහ පැහැති භාගික රබර් බවට පත්කරගනු ලැබේ. (yellow fraction rubber).

භාගිකකරණය කරන ලද කිරි, මිදවීමට ප්‍රථම රබර්වල වරණය කෙරෙහි බලපෑ හැකි ද්‍රව්‍ය තවදුරටත් ඉවත් කිරීම සඳහා හෝ ඒවායේ බලපෑම අඩු කිරීම සඳහා තවත් ප්‍රතිකාර වලට භාජන කරනු ලැබේ. කහ භාගිකය ඉවත් කිරීමෙන් රබර් කිරිවල ඇති කැරොටිනොයිඩ වලින් ඇති වන බලපෑම තැනී කිරීම සඳහා තවදුරටත් රසායනිකව ප්‍රතිකාරවලට භාජන කල යුතුය. මේ සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය මගින් විරාජනය කිරීම භාවිතා වේ. විරාජනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරනුයේ සයිලයිල් මර්කැප්ටන් වැනි කයොල සංයෝග වේ. මෙවැනි විරාජන කාරී කයොල සංයෝග විවිධ නම් වලින් වෙළඳ පොලෙහි දක්නට ලැබේ. RPA-3, RPA-4, RRI-7, Rupepa-31, නෙක්සොබ්ලිට් ඉන් සමහරකි. සාමාන්‍යයෙන් අප්‍රසන්න ගඳකින් යුත් මේ බොහොමයක් මර්කැප්ටන් සංයෝග විෂදයී යැයි සැලකෙන හෙයින් ප්‍රවේශමෙන් පරිහරණය කළ යුතු වේ. එහෙත් ජලයේ දියවන සෝඩියම් ලවණයක් ලෙස ඇති මර්කැප්ටන් වර්ග ගිණි ඉතා අඩු වන අතර පරිහරණය ද ප්‍රවේශම් සහිත වේ.

කැරොටිනොයිඩ හැරුණු විට රබර් කිරිවල ඇති පිනොලික සංයෝග ඔක්සිකරණය වීම නිසාද රබර් දුර්වරණ වේ. ඔක්සිකරණය වීම නිසා ඇතිවන ඕර්තොක්විනොන් වැනි සංයෝග අනතුරුව රබර් කිරිවල ස්වාභාවිකව පවත්නා ඇම්නෝ අම්ල ප්‍රෝටීන ආදිය සමග ක්‍රියා කොට මෙලනින් හා සමාන දුර්වරණ වූ ඵලයන් ඇති කිරීම නිසා රබර් දුර්වරණ වේ. පිනොලික සංයෝග නිසා සිදුවන මේ දුර්වරණ වීමේ ක්‍රියාවලිය වැලැක්වීම සඳහා සෝඩියම් බයිසල්පයිට් රබර් කිරිවලට එකතු කෙරේ. මේ නිසා පිනොලික සංයෝග ඔක්සිකරණය වීම වලකී. රබර් කිරි මිදවීමට පෙර බයිසල්පයිට් එකතු කිරීම කරනු ලැබේ. රබර් වල මෙම එන්සයිමීය දුර්වරණ වීම වැලැක්වීම සඳහා සෝඩියම් බයිසල්පයිට් හැරුණු විට නයෝසුරිය, සෝඩියම් ඩයිට්‍රිනයිල් ඩයිකයොකාබමෙට් වැනි රසායනිකයන්ද භාවිතා කළ හැකිය. මෙම රසායනිකයන්ගේ අධික මිල නිසා වාණිජ වශයෙන්, සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා වන්නේ සෝඩියම් බයිසල්පයිට් පමණය.

තවද රබර් වල පවත්නාවූ ඇම්නෝ වර්ගයේ සංයෝග පසු කලකදී සෙමින් සෙමින් රබර් වල ඇති ලෝහ ලවණ සමග ප්‍රතික්‍රියා කිරීමෙන් වර්ණ සංයෝග ඇති කිරීමෙන් රබර්වල දුර්වරණයක් ඇති කිරීමට පුළුවන. වියලි රබර් ගබඩා කොට තැබීමේදී මෙම

දුර්වරණ වීම නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. මෙම දුර්වරණ වීම වැලැක්වීම සඳහා ක්‍රේප් නිෂ්පාදනයේදී ඔක්සලික් අම්ලය භාවිතා වේ. ඔක්සලික් අම්ලය, ලෝහ අයන සංකීර්ණ සංයෝග බවට පත් කිරීමෙන් මෙම දුර්වරණ වීම වලකයි. කෙසේ වුවද ඔක්සලික් අම්ලයේ අධික මිල එය භාවිතය කෙරෙහි රබර් නිෂ්පාදකයාගේ සිත නැඹුරු වීමට බාධාවකි.

රබර්වල දුර්වරණ වීම වැලැක්වීම සඳහා එකතු කරනු ලබන රසායනිකයන්ගෙන් අනතුරුව රබර් කිරී මිදවීම සඳහා සුදනම්ය. මේ සඳහා සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා වන්නේ පෝම්ක් අම්ලයයි. ඔක්සලික් අම්ලය ද භාවිතා කළ හැකි නමුත් එහි අධික මිල නිසා එය සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා නොවේ. රබර් කිරී මිදවීම විශාල ඇලුමිනියම් වැංකිවල සිදු කෙරේ. එකතු කරනු ලබන අම්ල ප්‍රමාණයේ නිවැරදි බව දැන ගැනීමට බ්‍රොමොක්‍රොසොල් ශ්‍රීන් (BCG) නමැති දර්ශක පත්‍රිකා පාවිච්චි කළ හැකිය. පලපුරුදු රබර් නිෂ්පාදකයන්ට මෙය ස්වකීය අත්දැකීමෙන් නිගමනය කළ හැකිය. සමහර අවස්ථාවලදී පෝම්ක් ඔක්සලික් අම්ල මිශ්‍රණ භාවිතා කෙරේ. එමගින් රබර්වල දුර්වරණ වීම වැලැක්වීමට පිටුපොත් වේ. මිදීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් එක් රැයක් තබනු ලැබේ. හොඳින් මිදුන රබර් කිරී වලින් ලැබෙන 'සිරම් වතුර', වතුර මෙන් පැහැදිලිය. අසම්පූර්ණයෙන් මිදුණ රබර් වල සිරම් වතුර කිරී පැහැකිය.

ක්‍රේප් නිෂ්පාදනයේදී ඇසිරිම සඳහා ඇඹරුම් උපකරණ තුන් වරගයක් භාවිතා වේ.

1. රබර් කැටිත්ත යේදීම හා කැඩීම සඳහා භාවිතා වන කිරස් ඇලි සහිත රෝල
2. තුනී ලේස් බවට පත් කර ගැනීම සඳහා භාවිතා වන සිනිඳු රෝල
3. බිලැන්කට් කිරීම සඳහා භාවිතා වන කිරස් ඇලි සහිත රෝල

තුනී ක්‍රේප් හා යෝල් ක්‍රේප් නිෂ්පාදනයේදී පළමු රෝල් දෙවරගයද බිලැන්කට් ක්‍රේප් නිෂ්පාදනයේදී රෝල වර්ග තුනම භාවිතා වේ. ඇඹරුම් පියවරවල් වලදී පවිත්‍රතාවය රැක ගැනීම අභිශය වැදගත් වේ. ලේස් ආකාරයට තුනීව අඹරා ගන්නා ලද රබර් ඊළඟට වියලා ගත යුතුය. වියලීම දෙයාකාරයකට කෙරේ. ඒවා නම්

1. ස්වාභාවික වාතයෙන් වියලා ගැනීම
2. උණුසුම් වාතය ආධාරයෙන් වියලීම

වියලි කාලගුණ තත්වයන් යටතේ සමහර කර්මාන්ත ශාලා මගින් රබර් වියලීම සඳහා ස්වාභාවික වාතය යොදා ගනු ලැබේ. වාතය සංසරණය සඳහා සමහර විට සුදුසු පරිදි සැකසූ උපක්‍රම යොදා ගත හැකිය. මේ ක්‍රමය සාමාන්‍යයෙන් දින 4-6 දක්වා වූ කාලයකදී ක්‍රේප් ලේස් වියලා ගත හැකිය. මීට වඩා කල් ගත වීම රබර් ලේස් දුර්වරණ වීම හා විවිධාකාරයේ පුස් (දිලිර) වැඩීමට හේතු විය හැකිය. වර්ෂාධික කාලගුණ තත්වයන් යටතේ ස්වාභාවික වාතයෙන් රබර් ලේස් වියලා ගැනීමට යාම එතරම් නුවණට හුරු නොවේ. බොහෝ කර්මාන්තශාලා වල ක්‍රේප් රබර් නිෂ්පාදනයේදී එම ලේස් වියලා ගැනීම සඳහා උණුසුම් වාතය යොදා ගනු ලැබේ. උණුසුම් වාතය ලබා ගැනීම සඳහා වූ විශේෂ රේඩියෝවර පද්ධති සහිත වියලීමේ කුටීර වල සුදුසු පරිදි එල්ලා ලේස් රබර් වියලා ගැනීම සිදු කෙරේ. උණුසුම් වාතයෙන් වියලීම ස්වාභාවික වාතයෙන් වියලීමට

වඩා ඉක්මන් වන අතර ඒ සඳහා දින 3-4ක් ගත වේ.

යෝල් ක්‍රේස් නිෂ්පාදනයේදී භාගිකය ඉවත් කිරීම වඩාත් අවධානයෙන් යුතුව කෙරෙන අතර, ලේස් වියලීම දක්වා තුනී ක්‍රේස් හා යෝල් ක්‍රේස් නිෂ්පාදනයේදී අනුගමනය කරන පිලිවෙත් සමානය. වියලීමෙන් පසුව, යෝල් ක්‍රේස් නිෂ්පාදනයේදී තම්, වියලන ලද තුනී ලේස් මේ සමග ක්‍රමානුකූලව, අවශ්‍ය ඝනකම අනුව ස්ථිරීකරණය කෙරේ. පවිත්‍රතාවයට මුල් තැනක් දෙන මෙම ක්‍රියාවලියේදී ඉතා කුඩා අපද්‍රව්‍ය අංශු පවා ඉවත් කෙරේ. අවසානයේදී ඒවා ලැම්ප්වලින් හරහා යවා යෝල් ක්‍රේස් බවට හරවා ගනු ලැබේ. යෝල් ක්‍රේස් පාරිභෝගිකයාට හෝ වෙළඳ පොලට හෝ ඉදිරිපත් කරනුයේ නියමිත පරිදි මැනවින් අසුරන ලද ලී පෙට්ටි තුලය.

දුඹුරු ක්‍රේස්

දුඹුරු ක්‍රේස් නිපදවනුයේ පොල් කටු හෝ මටු පාලු වැනි කේෂ්ත්‍රයේදී මිදෙන රබර් පැයිරිමෙති. පොල් කටු පාලු යනු රබර් කිරි එකතු කර ගෙන යාමෙන් පසුව එකතු වන කිරි පොල් කටුවේ මිදීමෙන් ලැබෙන රබර් කැටිත්තය. මටු පාලු යනු රබර් ගසේ කැපුම් කට්ටිය මත කිරි ගැලීම නැවතී අවසානයේ දී ඒ මත ස්ථරයක් වශයෙන් මිදෙන රබර් පටියය. තවද සමහර විට ගස පාමුල පොල් කටුවෙන් ඉතිරෙන කිරි මිදීම නිසා ලැබෙන රබර් කැටිති ද (earth scrap) බාල දුඹුරු ක්‍රේස් නිෂ්පාදනය සඳහා යොදා ගනු ලැබේ. සාමාන්‍යයෙන් රබර් වත්තක දුඹුරු රබර් නිෂ්පාදනයෙන් පියයට 10-15 ප්‍රමාණයක් මෙම කේෂ්ත්‍ර ශ්‍රේණි වල රබර් වේ.

පොල් කටු හා මටු පාලු පැයිරිමට පෙර ජලයේ ගිල්වා හොඳින් යෝද වැලි වැනි අපද්‍රව්‍යයන් ගෙන් තොර කර ගැනීම වැදගත්ය. මෙම රබර් සාමාන්‍ය ක්‍රේස් ආකාරයට හෝ කුට්ටි රබර් වශයෙන් පැයිරිය හැකිය. ක්‍රේස් රබර් ආකාරයට නිපදවීමේදී අනුගමනය කරන්නේ සාමාන්‍ය ක්‍රේස් රබර් නිපදවීමේ දී ලැබෙන රබර් කැටිත්ත පැයිරිමට භාජන කරන ලද ආකාරයටමය.

ක්‍රේස් රබර් වර්ගයන්, වර්ග කරනුයේ එසේත් නැත්නම් ශ්‍රේණි ගත කරනුයේ, රබර්වල බාහිර පෙනුම අනුවය, ජෙල් ක්‍රේස් වල හොඳම රබර් No IX නමැති ශ්‍රේණියට වැටේ. මේ ශ්‍රේණියට වැටෙන රබර් හොඳින් වියැලුණු ඒකාකාරී ලා පැහැයෙන් යුක්ත විය යුතුය. දුර්වර්ණ නොවිය යුතුය. අපද්‍රව්‍ය වලින් සම්පූර්ණයෙන් තොර විය යුතුය. ඔක්සිකරණයක සලකුණු නො පෙන්විය යුතුය.

No IX ඝන ජෙල් ක්‍රේස් වලට පසුව ඊට වඩා පහත් තත්වයෙන් යුක් ඒවා

- No 1 ඝන ජෙල් ක්‍රේස්
- No 2 ඝන ජෙල් ක්‍රේස්
- No 3 ඝන ජෙල් ක්‍රේස්

ආදී වශයෙන් වර්ග කරනු ලැබේ. සමහර අවස්ථාවලදී තුනී ජෙල් ක්‍රේස් වශයෙන්ද ක්‍රේස් රබර් වෙළඳ පොලට ඉදිරිපත් කෙරේ. දුඹුරු ක්‍රේස් ද ඒවායේ බාහිර පෙනුම අනුව.

- No 1X ඝන දුඹුරු ක්‍රේස්
- No 2X ඝන දුඹුරු ක්‍රේස්
- No 3X ඝන දුඹුරු ක්‍රේස්
- ස්කූප් ක්‍රේස් No 4 ආදී වශයෙන් වර්ග කෙරේ

ප්‍රමිතිකරණය කරන ලද රබර් හෙටන් කුට්ටි රබර්

ෂීට් රබර්, ක්‍රේප් රබර් වැනි සම්ප්‍රදායානුකූල ස්වාභාවික රබර් වර්ග පාරිභෝගිකයා වෙත ඉදිරිපත් කිරීමේදී තිබූ අඩුපාඩු මග හැර වීමට ගනු ලැබූ ප්‍රයත්නයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1960 ගණන් වලදී කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනය ආරම්භ විය. සම්ප්‍රදායික රබර් වල තිබූ මේ අඩුපාඩු අතර

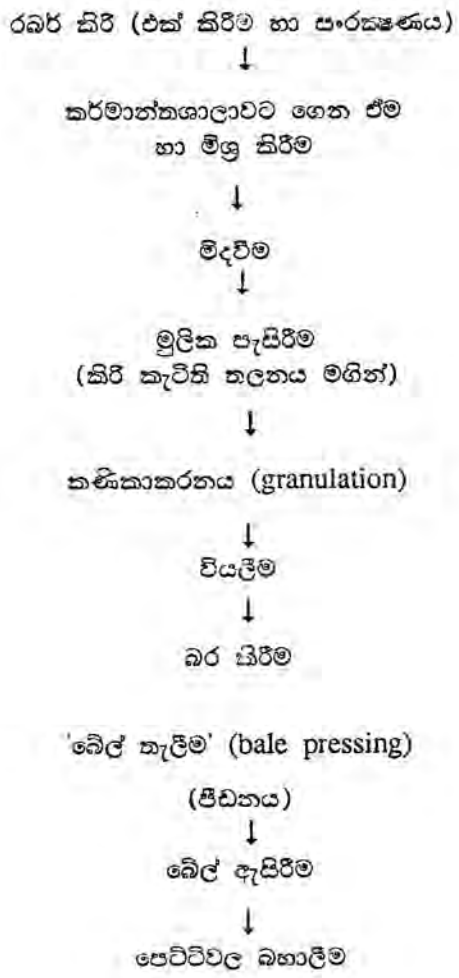
- 1 බාහිර අපද්‍රව්‍ය හා ගැටෙන පරිදි ප්‍රමිති අනුකූලව නොඇසුරු වේලේ ලෙස පාරිභෝගිකයා අතට පත් කිරීම
- 2 රබර් වල තත්වයේ හා ගතිගුණ ඒකාකාර නොවීම
- 3 රබර් වල කාර්මික ගතිගුණ පිළිබඳව තොරතුරු නො සැපයීම

යනාදිය විශේෂයෙන් කැපී පෙනීගියේය. ස්වාභාවික රබර් හා සම්බන්ධ මේ ගැටලු උසාවු කැපී පෙනෙන්නට පටන් ගනු ලැබූයේ කෘතීම රබර්වල ප්‍රවිෂ්ඨවීමත් සමගය. අපද්‍රව්‍යයන් ගෙන් යුත් රබර් පවිත්‍ර කොට, යන්ත්‍ර වලට දැමීමට හැකි ප්‍රමාණයන්ට කපා සකස් කර ගැනීමද ඒවායේ ගතිගුණ පිළිබඳව සොයන්නට අවශ්‍ය වීම ද නිසා පාරිභෝගිකයාට ස්වාභාවික රබර් පාවිච්චියේදී 'අමතර වැඩ කොටසක්' කරන්නට වීම, ස්වාභාවික රබර් කෙරෙහි ඇති ඇල්ම කෙරෙහි බලපාන්නක් විය. ප්‍රමිතිකරණය කළ එනම් රබර්වල කාර්මික ගතිගුණ පරීක්ෂා කොට ඒ අනුව වර්ග කරනු ලැබූ, කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනය ආරම්භ කරනු ලැබූයේ මෙම අවාසියක තත්වයන් මග හැරලීමේ අවශ්‍යතාවයෙනි.

ප්‍රමිතිකරණය කළ කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය, සාමාන්‍ය ෂීට් හා ක්‍රේප් රබර් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට වඩා මදක් වෙනස්ය. මෙම රබර්, රබර් කිරි වලින් හෝ කේෂ්ත්‍ර කැටිති (කේෂ්ත්‍රයේදී මිදුණු පොල් කටු පාලු ඔටු පාලු වැනි) වලින් හෝ නිෂ්පාදනය කළ හැකිය. තවද ෂීට් රබර් වැනි සම්ප්‍රදායානුකූල රබර් වර්ගයක් වුවද නැවත කුට්ටි රබර් බවට පරිවර්තනය කළ හැකිය. මේ එක් එක් ආරම්භක ද්‍රව්‍යයකින් පටන් ගෙන කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියෙහි ප්‍රධාන පියවර 5.1, 5.2 හා 5.3 සටහන් වලින් දැක්වේ.

කෙටි වියැලීමේ කාලය ප්‍රධාන කොට ගත් කෙටි පැයිරීමේ කාලය නිසා එක්වර විශාල රබර් කිරි හෝ අනෙකුත් කේෂ්ත්‍ර කැටිති ආදිය පැයිරීමෙන් ඒකාකාරී ගතිගුණ ඇති විශාල රබර් ප්‍රමාණයක් නිපදවීමට හැකි වීම කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. නිදසුනක් වශයෙන් මාචනැල්ල කුට්ටි රබර් කර්මාන්තශාලාව විසින් ඒ අවට පෙදෙස්වල කුඩා රබර් වතු වල හා කුඩා ඉඩම් හිමියන්ගේ කිරි එකතු කොට (එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන මගින්) ඒවා කුට්ටි රබර් කර්මාන්ත ශාලාව වෙත ගෙනැවිත් කිරි සියල්ල එක්කොට ඒකාකාර ගතිගුණ වලින් යුත් රබර් විශාල ප්‍රමාණයක් නිපද වේ. මෙම රබර් කිරි එක් එක් ඉඩම් හිමියා හෝ වතු හිමියා විසින් වෙන වෙනම පැයුරුවේ තම් විවිධ ගතිගුණ ඇති රබර් කොඟ විශාල ප්‍රමාණයක් නිපදවෙන අතර ඒවා මිලදී ගන්නා පාරිභෝගිකයන් එම රබර්වල ගතිගුණ වල විවිධත්වයෙන් අපහසුතාවයකට පත් වෙයි. කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනයේ ප්‍රධාන වාසියක් මෙකැනය. එනම් ඒකාකාර ගතිගුණ ඇති රබර් ප්‍රමාණයක් නිපදවා පාරිභෝගිකයා වෙත ඉදිරිපත් කළ හැකි වීමය.

කිරි එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන වලදී කිරිවලට ඇමෝනියා - බෝරික් අම්ලය වැනි සුදුසු සංරක්ෂකයක් එක්කොට ඒවා ටික වේලාවක් (කර්මාන්ත ශාලාවට ප්‍රවාහනය කොට පැය 12-24 ආසන්න කරන තුරු) විවිධ ප්‍රභවයන්ගෙන් ගෙන ආ කිරි සියල්ල විශාල ටැන්කි තුළ එක් කෙරේ. අනතුරුව ඊට, එන්සයිමීය දුර්වර්ත වීම වැලැක්වීමට යෝධියම් බයිසල්ෆයිට් එක් කෙරේ.

5.1 රබර් කිරි කාර්මිකව පිරිවිතරණය කල කුට්ටි රබර් වලට පැයිරීම

5.2 උම් හැඳු දර රොට්. කුට්ටි රබර් බවට (SLR 5) පැසිරීමේ ක්‍රියාවලිය

එක් කරන ලද ක්ෂේත්‍ර කැටිති (පොල් කටු පාලු, මවු පාලු)

පුරව පිරිසිදු කිරීම

කණිකාකරණය

(රසායනික ප්‍රතිකාර)

වියලීම

බර කිරීම

බේල් බවට පත් කිරීම

බේල් ඇසිරීම

පෙට්ටිවල ඇසිරීම

5.3 ක්ෂේත්‍ර කැටිති පැයිරීමෙන් SLR 10, 20 හා 50 වර්ග වල කුට්ටි රබර් නිපදවීමේ ක්‍රියාවලිය

(0.04%) එක් කෙරේ. තනුකකරණය මගින් රබර්වල පාට දියුණු කළ හැකිය. කුට්ටි රබර් නිපදවීමේදී භාගිකයක් ඉවත් කිරීම සාමාන්‍යයෙන් කරනු නො ලැබේ. එසේ ඉවත් කරනු ලැබේ නම් අවසානයේදී ලැබෙන රබර් වල වර්ණය උසස් වුවද එය ආර්ථික වශයෙන් ප්‍රයෝජනවත් පියවරක් ලෙස නොසැලකේ. කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනයේදී විරූපන කාරකයන් එකතු කරනු නො ලැබේ. හේතුව වියැලීමේ උෂ්ණත්වය ඉහළ හෙයින් එයින් රබර් මෘදු වී ගතිගුණ කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑ හැකි හෙයිනි. රබර් කිරී මිදවීම විශාල දිග ටැන්කි වල සිදු කෙරේ. මේ සඳහා පෝම්ක් අමීලය භාවිතා වේ. ඇඹරීමට පෙර මිදුණු රබර් පැය 8ක් වත් තිබිය යුතුය.

මිදුණු රබර් ප්‍රථමයෙන්ම රබර් කලනයක් හරහා යැවේ. එහිදී රබර් කැලී එහි ජලය බොහොමයක් ඉවත් වේ. ඉන්පසු එය 'ක්‍රෝප්' ආකාරයට පත්කර ගැනීම සඳහා (කුනී කර ගැනීම සඳහා) 'ක්‍රෝපරයක්' හරහා යැවේ. අනතුරුව එය කුඩා රබර් කැබලි බවට පත් කරන කණිකාකාරකයක් (granulator) හෝ කැලුම් මෝල හෙවත් හැමර් මිල් (hammer-mill) එකක් හරහා යැවේ. එහිදී රබර් ඉතා කුඩා කණිකා හෙවත් කැබලි බවට පත්වේ. මෙම කණිකා ඉන්පසු වියලීමේ පෙට්ටිවලට දමා වියලනයක් හරහා යැවේ.

වියලනය තුළ උෂ්ණත්වය සෙ. 110 ක් පමණ වේ. වියලීමේ කාලය පැය 4ක් පමණ වේ. වියලීමෙන් පසු රබර් සිසිල් වූ පසු ඒවා කිලෝ ග්‍රෑම් 33 1/2ක් වූ කාංච සේ කිරා ඉන්පසු බේල් එකක් සේ තෙරපා (press) සකස් කර ගනු ලැබේ. ඉන්පසුව එම රබර් බේල් පොලිතින් දවටනයන්ගෙන් දවටා ලී පෙට්ටිවල අසුරණු ලැබේ. මෙම රබර් වලින් අහඹු ලෙස (random) කපා ගන්නා සාම්පල පරීක්ෂා කොට ඒවායේ ගතිගුණ පිළිබඳ වාර්තාවක් පිළියෙල කරනු ලැබේ. නිපදවන ලද කුට්ටි රබර් වර්ග කෙරෙනුයේ එම රබර්වල ගතිගුණ අනුවය. ඒවා පාරිභෝගිකයා අතට පත් කරනුයේ ද එම ගතිගුණ වාර්තාව සමඟය. මේ නිසා තමා විසින් මිලයට ගනු ලබන්නේ කෙබඳු රබර් වර්ගයක් දැයි හරියටම දැන ගැනීමට පාරිභෝගිකයාට අවස්ථාව ලැබේ. මෙම වාර්තාවට එම රබර්වල ඇති අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය, අළු ප්‍රමාණය, තයිට්‍රිකන් ප්‍රමාණය, වාෂ්පශීලී ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය, වොලස් සුවිකාර්යතාව, සුවිකාර්යතා ධාරණ දර්ශකය හා ලොව්බොන්ඩ් වරණ දර්ශකය යනාදිය ඇතුළත් වේ.

රබර් කිරි වලින් නිපද වූ කුට්ටි රබර් (ලංකාවේ නිපදවූ) SLR L හෝ SLR 5L වශයෙන් ද පොල්කටු පාලු හා මවු පාලු ආදිය උපයෝගී කරගෙන නිපද වූ කුට්ටි රබර් SLR 10, SLR 20, හා SLR 50 ආදී ශ්‍රේණි වලට ද වර්ග කෙරේ. මෙසේ වර්ග කිරීමේදී ඒවායේ ආරම්භක ද්‍රව්‍යයද ඒවායේ ඇති අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයද සැලකිල්ලට ගනු ලැබේ. ලංකාවේ නිපදවනු ලබන කාර්මිකව පිරිවිතරණය කල කුට්ටි රබර් SLR (ස්ටැන්ඩර්ඩ් ලංකා රබර්-ප්‍රමිත ලංකා රබර්) නමින් අන්තර් ජාතිකව හඳුන්වනු ලැබේ. විවිධ ලාංකික කුට්ටි රබර් වර්ග හා ඒවායේ කාර්මික ගතිගුණ 5.4 සටහනේ දක්වා ඇත. අදාළ SLR ලේබලය සහිතව වෙළඳ පොලට එක් කිරීමට නම් ඒවා ශ්‍රේණියට අදාළ ප්‍රමිතීන්ට අනුරූප විය යුතුය.

කාර්මිකව පිරිවිතරනය කල රබර් නිපදවීමේ ක්‍රමය ප්‍රථමයෙන්ම හඳුන්වා දෙනු ලැබූයේ 1965 වර්ෂයේදී මලයාසියාව විසිනි. ඔවුන්ගේ රබර් ස්ටැන්ඩර්ඩ් මැලේසියන් රබර් (SMR) වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබීය. පසුව තායිලන්තය, ඉංදුනිසියාව, ශ්‍රී ලංකාව වැනි ප්‍රධාන පෙලේ ස්වාභාවික රබර් නිපදවන රටවල් ද මලයාසියාව අනුගමනය කරමින් කාර්මිකව පිරිවිතරණය කල කුට්ටි රබර් නිපදවීමේ ක්‍රමයට පිවිසුනහ.

පහසුවෙන් පාවිච්චියට ගත හැකි, පොලිතින් දවටනයන්ගෙන් අසුරා, හොඳ පවිත්‍ර ඉදිරිපත් කිරීම, සමහර මූලික රබර් ගතිගුණ හා අපද්‍රව්‍යයන්ට සීමාවන් පතවා තිබීම කාර්මික ගතිගුණ වල තිරතුරු උසස් බව, පාරිභෝගික අවශ්‍යතාවලට පහසුවෙන් හා වඩා හොඳින් නැඹුරු වීමට හැකිවීම හා විශේෂිත කාර්යයන් සඳහා විශේෂ රබර් නිපදවීමට හැකිවීම කාර්මිකව පිරිවිතරණය කල කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනයේ වාසිදායක විශේෂ ලක්ෂණයන්ය. මේ වූ කලී කෘෂිම රබර් හා කෙරෙන තරගයේදී ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදකයා විසින් තැබූ වැදගත් ඉදිරි පියවරක ප්‍රතිඵලයෝ ය.

5.4 ප්‍රමිත ලංකා රබර් ක්‍රමය (SLR)

ප්‍රමිතිකරණය කල අමු ප්‍රවාහාධික රබර් සඳහා පිරිවිතරයන්

වර්ගය	SLR අපද්‍රව්‍ය % බර		අළු % බර		කඩවුරන් %බර		වාෂ්පශීලී ද්‍රව්‍ය %බර		මුල් වොලස් ප්‍රත්‍යස්ථතාව වාර්තා දර්ශකය	
	ශ්‍රේණිය	උපරිම	උපරිම	උපරිම	උපරිම	උපරිම	උපරිම	උපරිම	උපරිම	උපරිම
කිරි, ක්‍රෝස් වලින් තැනූ	5L	0.05	0.50	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60	60
	5WF (LC)	0.05	0.50	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60	60
	කිරි	L	0.03	0.50	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60
	5L	0.05	0.50	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60	70
	5WF	0.05	0.50	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60	70
මීට වලින් තැනූ										
1 කැබලිපාරක ක්‍රමය 5		0.05	0.60	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60	70
2 පිටතයක් සෙදු ක්‍රමය 5(RSS)		0.05	0.60	0.60	0.55	0.80	0.70	30	60	70
සෛෂ්‍ය ක්‍රමය	10	0.10	0.60	0.60	0.55	0.80	0.50	30	50	60
	20	0.20	1.00	0.60	0.55	0.80	0.50	30	40	50
	50	0.50	1.50	0.60	0.55	0.80	0.50	30	30	40

කේන්ද්‍රපසාරිත රබර් කිරි

හිටියා රබර් ගසෙන් ලැබෙන රබර් කිරි වල ඇති රබර් ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් සියයට 30ක් පමණ වේ. ක්ලෝනය හා කාලගුණික තත්වයන්, ගසේ වයස වැනි හේතූන් අනුව මේ වියලි රබර් ප්‍රමාණය වෙනස් වේ. සියයට 30ක් වූ මේ වියලි-රබර් ප්‍රමාණය බැඳුණත්, අත්මේස් වැනි නිෂ්පාදනයන් සඳහා ප්‍රමාණවත් නොවේ. එය සියයට 60 දක්වා පමණ ඉහළ නංවා ගත යුතුය. තවද රබර් කිරි, කිරි වශයෙන් තැනකින් තවත් තැනකට එනම් රටකින් තවත් රටකට ප්‍රවාහනය කිරීමේදී ප්‍රවාහනය වන්නේ වැඩිපුර ජලය නිසා එය ආර්ථික වශයෙන් ආකර්ශනශීලී ක්‍රියාවක් නොවේ. මෙහිදී ද කිරිවල ඇති ජලය ප්‍රමාණය ඉවත් කොට රබර් ප්‍රතිශතය නැංවීමේ අවශ්‍යතාවය පැන නගී. ඉතින් මෙවැනි අවස්ථාවලදී කිරි සාන්ද්‍ර කර ගැනීම සඳහා උපයෝගී වන පුලබ්‍රම ක්‍රමය වනුයේ කේන්ද්‍රපසාරණයයි. (centrifugation). මෙහිදී රබර් කිරි කේන්ද්‍රපසාරකයකට දමා අධික වේගයෙන් කේන්ද්‍රපසරණය කෙරේ.

අඩු ඝනත්වයකින් යුත් රබර් අංශු ජලීය මාධ්‍යයෙන් සෑහෙන පමණ වෙන් කොට සාන්ද්‍ර කර ගැනීමට අවස්ථාව සැලසේ. කේන්ද්‍රපසරණයෙන් සාන්ද්‍ර කර ගත් කිරි කේන්ද්‍රපසාරිත කිරි (centrifuged latex) නමින් හඳුන්වනු ලබන අතර එහි ඇති වියලි රබර් ප්‍රමාණය සියයට 60ක් පමණ වේ. ලෝකයේ ස්වාභාවික රබර් කිරි වලින් සියයට 10ක් පමණ කේන්ද්‍රපසාරිත කිරි වශයෙන් වෙළඳ පොලට එක් කෙරේ. ප්‍රධාන වශයෙන් කේන්ද්‍රපසාරිත කිරි කෙටර්ගයකි. ඒවා නම්

- 1 අධි ඇමෝනිය (HA), 60% කිරි
- 2 අඩු ඇමෝනිය (LA), 60% කිරි
- හා 3 බහු කේන්ද්‍රපසාරිත 60% ට වැඩි කිරි ය.

මේ හැරුණු විට පාරිභෝගික අවශ්‍යතාවය අනුව විවිධ සංරක්ෂක පද්ධති යොදා පිළියල කරන ලද කේන්ද්‍රපසාරිත කිරි ද වේ. ඒවා අතර බෝරික් අම්ලය, සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ්, පොටෑසියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් හා පෝමලික් (පෝමැල්ඩිනයිඩ්) ද වේ.

හොඳ තත්වයේ කේන්ද්‍ර පසාරිත කිරි නිපදවීමේදී මුල්ම හා වැදගත්ම පියවර වන්නේ කිරි මනා ලෙස සංරක්ෂණය කිරීම ය. මේ සඳහා හොඳ සංරක්ෂණයක් යොදා ගත යුතුය. කේන්ද්‍රයේදී ද කර්මාන්තශාලාවේදී ද සංරක්ෂක රසායනිකය කිරි වලට එක් කිරීමෙන් බැක්ටීරියාවල වර්ධනය මර්ධනය වීමෙන් කිරි සංරක්ෂණයට හේතු වේ. මේ සඳහා බහුලවම යොදා ගනු ලබන සංරක්ෂකය නම් ඇමෝනියා ය. කේන්ද්‍රයේ දී ඇමෝනියා (දියරයක් සේ) 0.5%ක් වන සේ ද කර්මාන්තශාලාවේදී එහි සාන්ද්‍රනය 0.7% දක්වා පමණ ද ඉහළ නංවනු ලැබේ. ඇමෝනියා නිසා සිදුවන පරිසර දූෂණය, එහි භාවිතය පිළිබඳව දැන් දැන් බොහෝ දෙනාගේ අවධානය යොමු වී ඇති අතර වෙනත් සංරක්ෂක භාවිතය කෙරෙහි සිත් යොමු වීමට ද එය හේතු වී ඇත.

සංරක්ෂක යොදා කර්මාන්තශාලාවට ගෙනෙන ලද කිරි පෙරා, අවශ්‍ය නම් එහි ඇමෝනියා ප්‍රමාණයද ඉහළ නංවා (0.7%) කේන්ද්‍රපසරණය කිරීමට පෙර මැග්නීසියම් අයන ඉවත් කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ. මේ සඳහා ඩයි ඇමෝනියම් හයිඩ්‍රජන් පොස්පේට් නමැති රසායනිකය එක් කර එක් රැයක් තබනු ලැබේ. එවිට එහි ඇති මැග්නීසියම් අයන

මැග්නීසියම් පොස්පේට් වශයෙන් වෙන් වී තනුපත් වේ. මෙම තැන්පත් වූ මැග්නීසියම් පොස්පේට් (sludge) ඉවත් කරනු ලැබේ. දැන් රබර් කිරි කේන්ද්‍රා පසරණයට සුදුනම්ය. සියයට 25 ට අඩු වියලි රබර් ප්‍රමාණයක් ඇති රබර් කිරි කේන්ද්‍රාපසාරිත කිරි නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා නො කෙරේ. හේතුව අවසානයේදී රබර් සාන්ද්‍රාණය සියයට 60. දක්වා පමණ කැංචීමට එම කිරි වලින් අපහසු වීමය. කේන්ද්‍රා පසරණය සඳහා කේන්ද්‍ර පසාරක යන්ත්‍ර භාවිතා කෙරේ. මේවා ඉතා සුක්ෂම ලෙස නමවූ අධික වියදම් සහිත යන්ත්‍රයන් ය.

6.1 කේන්ද්‍ර පසාරිත කිරි සඳහා භාවිතා කරන සංරක්ෂක පද්ධති

	වර්ගය	සංරක්ෂකයන්
1	අධි ඇමෝනියා (HA) කිරි	0.7% ඇමෝනියා
2	අඩු ඇමෝනියා (LA) කිරි අ) LA-SPP	0.2% ඇමෝනියා + 0.2% සෝඩියම් පෙන්ට්කලොරොපිනේට්
	ආ) LA-BA	0.2% ඇමෝනියා 0.2% බෝරික් ඇසිඩ් + 0.05% ලෝරික් ඇසිඩ්
	ඇ) LA-ZDC	0.2% ඇමෝනියා + 0.1% සින්ක් ඩයිට්‍රිකයිල් ඩයිකයෝකාබමේට් + 0.5% ලෝරික් ඇසිඩ්
ඈ)	LA-TMTD/ZnO	0.2% ඇමෝනියා + 0.013% ටෙට්‍ර මිතයිල් තයිප්‍රුරම් ඩයි සල්පයිඩ් + 0.012% සින්ක් මක්සයිඩ් + 0.05% ලෝරික් ඇසිඩ්
3	බහු කේන්ද්‍රා පසාරිත කිරි	0.7% ඇමෝනියා.

6.2 කේන්ද්‍රපඨාරක කිරි සඳහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිතීන් (SLS 324 1974)

ලක්ෂණය	කේන්ද්‍රපඨාරක HA කිරි	කේන්ද්‍රපඨාරක LA කිරි	කේන්ද්‍රපඨාරක XA කිරි
මුළු ඝන ද්‍රව්‍ය % අවම	61.5	61.5	61.5
වියළි රබර් ප්‍රමාණය %, අවම	60.5	60.0	60.0
රබර් නොවන ඝන ද්‍රව්‍ය %, උපරිම සෞරියත්වය (ජලය ග්‍රෑම් 100ට	2.0	2.0	2.0
ඇමෝනියා ග්‍රෑම් වශයෙන්)	1.6 අවම	0.9 උපරිම	0.8
යාන්ත්‍රික ස්ථායීතාව, තත්පර අවම කැටිති ප්‍රමාණය, මුළු ඝන ද්‍රව්‍ය වල	540	540	540
ප්‍රතිශතයක් සේ, උපරිම කොපර් ප්‍රමාණය	0.08	0.08	0.08
දශ ලක්ෂයකට කොටස් උපරිම මැංගනීස් ප්‍රමාණය	8	8	8
දශ ලක්ෂයකට කොටස්	8	8	8
මංඩ් (sludge) ප්‍රමාණය % උපරිම	0.1	0.1	0.1
වාෂ්පශීලී මේද අම්ල (VFA), උපරිම පොටෑසියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් (KOH)	0.2	0.2	0.2
අංකය, උපරිම	1.0	1.0	1.0
වර්ණය - දෘෂ්‍ය ගඳ, බෝරික් අම්ලයෙන්	නිල් හෝ අළු පැහැති නොවිය යුතුයි		
උද්ධමන කිරීමෙන් පසු	අප්‍රයන්ත ගඳක් නොතිබිය යුතුයි.		
කේන්ද්‍රපඨාරක XA කිරි යනු වෙනත් සංරක්ෂක එකක් හෝ වැඩි සංඛ්‍යාවක් සමග සංරක්ෂිත අඩු ඇමෝනියා (LA) කිරිය.			

විශේෂ රබර් වර්ග

ෂීට් රබර්, ක්‍රේස් රබර් එමෙන්ම කුට්ටි රබර් වැනි සම්ප්‍රදායික රබර් හැරුණු විට පාරිභෝගික අවශ්‍යතාවතට හා රුචිකත්වයට ගැලපෙන සේ හා විශේෂ කාර්යයක් සඳහා ඉලක්ක කොට ගත් ස්වාභාවික රබර් ද නිෂ්පාදනය කෙරේ. මෙවැනි රබර් වර්ග විශේෂ රබර් වර්ග (speciality rubbers) යනුවෙන් හැඳින්වේ. (උදා: නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර්, නිරප්‍රෝචිත රබර් වක්‍රීක රබර්, උසස් පැසුරුම් රබර්, ටයර් රබර්). විශේෂ රබර් නිපදවීම සඳහා වූ තාක්ෂණයන් පසුගිය දශක දෙක තුළ ගොඩ නැගුණු අතර එයින් කෘතිම රබර් හා කරග කිරීමට ස්වාභාවික රබර් වලට හොඳ පදනමක් ලබා දී ඇත.

7.1 නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් (constant viscosity rubber)

සාමාන්‍ය ස්වාභාවික රබර්වල එක්තරා දුර්වලතාවයක් වනුයේ කාලයක් තිබූ ගැනීමේදී රබර් හයි චීම හෙවත් දැඩි චීමය. රබර් වලින් තැනූ මකන කැලි ආදිය කාලයක් ගිය විට 'ගල්' වන්නේ මේ දැඩිචීමේ ගතිගුණය නිසාය. මෙය ගබඩාමය දැඩිචීම නමින් හැඳින්වේ. (storage hardening) ගබඩාමය දැඩිචීම සිදුවන්නේ ස්වාභාවික රබර් අණු වල අතුරු කාංචයන් සේ ඇති ඇල්ඩිහයිඩ් (-CHO) නමැති කාංච අතර සිදුවන ඇල්ඩොල සන්නිවනය නමින් හඳුන්වනු ලබන ප්‍රතික්‍රියාවක් නිසාය. මේ ප්‍රතික්‍රියාව නිසා රබර් අනු බන්ධන වලින් එකට එක යා වීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් රබර්, දැඩි චීමේ ගතිගුණය පෙන්නුම් කරයි. මෙම ගබඩාමය දැඩිචීම ස්වාභාවික රබර් වල අවාසිදායක ලක්ෂණයක් සේ සැලකේ.

ඇල්ඩිහයිඩ් කාංච අතර සිදුවන ප්‍රතික්‍රියාව වලකා, ගබඩාමය දැඩිචීම වැලැක්වීමේ රසායනික ප්‍රතිකාර ක්‍රමයක් 1960 ගණන් වලදී විද්‍යාඥයන් විසින් සොයා ගනු ලැබීය. මිදුනු රබර් සාමාන්‍ය ආකාරයට ෂීට්, ක්‍රේස් හෝ කුට්ටි රබර් ආකාරයට පැයිරීමට පුළුවන.

නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් නම් කරනුයේ එහි දුස්ස්‍රාවීතාව අනුවය. මුනි දුස්ස්‍රාවීතාව 50 ක්වූ දුස්ස්‍රාවීතා රබර් CV 50 වශයෙන්ද මුනි දුස්ස්‍රාවීතාව 60 ක්වූ රබර් CV 60 වශයෙන් ද, ආකාරයට නම් කෙරේ.

ශ්‍රේණිය	මුනි දුස්ස්‍රාවීතා පරාසය
CV 50	45-55
CV 55	50-60
CV 60	55-65
CV 65	60-70
CV 70	65-75

ආදී වශයෙනි

පාරිභෝගිකයාට කැමති දුස්ස්‍රාවීතා අගයක් ඇති රබර් මේ අනුව ඉල්ලුම් කිරීමට පුළුවන. ලංකාවේ බහුලවම වගා කොට ඇති PB 86 නමැති ක්ලෝතයෙන් මුනි එකක 74-80 අතර අගයන් ඇති නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් නිපදවිය හැකිය. ලංකාවේ බොහෝ වතු වල වගා කොට ඇති අනෙකුත් ක්ලෝතවල මුනි දුස්ස්‍රාවීතා අගයන් මෙසේය.

RRIC 7	- 79
RRIC 36	- 90
RRIC 45	- 49
RRIC 52	- 72
RRIC 100	- 80
RRIC 101	- 89
RRIC 102	- 72
RRIC 103	- 80
RRIM 600	- 68
PB 86	- 74

ගබඩාමය දැඩිවීම වැලැක්වීම සඳහා රසායනික ප්‍රතිකාර කොට නිපදවනු ලැබූ රබර් නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් (constant viscosity rubber) නමින් හැඳින්වේ. රබර් වල දැඩි ගතිය මනිනු ලබන්නේ එහි දුස්ස්‍රාවීතාවය (viscosity) මැනීමෙනි. මේ සඳහා යොදා ගනු ලබන රසායනිකය හයිඩ්‍රොක්සයිල් ඇමින් නියුට්‍රල් සල්පේටය. මෙම රසායනිකය රබර් කිරි වලට එකතු කරනු ලැබූ විට එය රබර් අනුවල ඇති ඒ ඇල්ඩිහයිඩ් අතුරු කාංචි සමග ප්‍රතික්‍රියා කොට, ඇල්ඩොල් සන්නිවනය නමැති දැඩිවීමට බලපාන ප්‍රතික්‍රියාව වලක්වා ලයි. මේ නිසා හයිඩ්‍රොක්සයිල් ඇමින් නියුට්‍රල් සල්පේට් සමග ප්‍රතිකාර කල රබර් ගබඩාමය දැඩිවීම නො පෙන්වයි. නැතහොත් ඒවායේ ආරම්භයේ තිබූ දුස්ස්‍රාවීතාවයේම දීඝී කාලයක් නො වෙනස්ව පවතී.

නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් නිපදවීමේ ක්‍රියාවලිය ඉතා සරලය. ඇත්තවම ඡීවි රබර්, ඩ්‍රෙස් රබර් හෝ කුට්ටි රබර් වැනි ඕනෑම වර්ගයක් නියත දුස්ස්‍රාවීතා බවට පත් කළ හැකිය. ඒ, රබර් කිරි මීදවීමට පෙර හයිඩ්‍රොක්සයිල් ඇමින් නියුට්‍රල් සල්පේට් රබර් කිරි වලට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙන් එක් කිරීමෙනි. සෙසු ක්‍රියාවලීන් සාමාන්‍ය ආකාරයටම සිදු කෙරේ. හයිඩ්‍රොක්සයිල් ඇමින් නියුට්‍රල් සල්පේට් වෙනුවට හයිඩ්‍රොක්සයිල් ඇමින් හයිඩ්‍රොක්ලොරයිඩ්ද භාවිතා කළ හැකිය. එහෙත් අඩු මිල නිසා බොහෝ විට භාවිත වන්නේ හයිඩ්‍රොක්සයිල් නියුට්‍රල් සල්පේටය.

නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර් නිපදවීමේදී කිරි ප්‍රති කැටිකාරකයක් සේ පෝමලින් භාවිතා කිරීම නිර්දේශ නොකෙරේ. එසේම සෝඩියම් සල්පයිට් භාවිතය ද නිර්දේශ නො කෙරේ. හේතුව ලැබෙන රබර් දුර්වර්ණ වීමට ඉඩ ඇති හෙයිනි. එන්සයිමීය දුර්වර්ණ වීම වැලැක්වීමට සෝඩියම් මෙටාබයිසල්පයිට් ප්‍රතිකාරය සාමාන්‍යයෙන් භාවිතා වෙයි. ඉන්පසුව හයිඩ්‍රොක්සයිල් ඇමින් නියුට්‍රල් සල්පේට් රසායනිකයද (බර අනුව පියයට 0.15%) ඉන්පසු රබර් කිරි මීදවීම සඳහා පෝමික් අම්ලයද එකතු කරනු ලැබේ.

උසස් පැසුරුම් රබර් වල විශේෂ ලක්ෂණය හා වාසිය නම් ඒවා අවිච්චිවෙන් තෙරපීමේ ක්‍රමයට (Extrusion) රබර් භාණ්ඩ නිපදවීමේදී එම රබර් භාණ්ඩ වල ස්වරූපය වෙනස් වීමට (deformation) ඇති ඉඩ කඩ සාමාන්‍ය රබර් වලින් තැනු භාණ්ඩ වලට වඩා බෙහෙවින් අඩු වීමය.

7.3 තෙල් විතනිත ස්වාභාවික රබර් (oil extended natural rubber) (OENR)

තෙල් විතනිත ස්වාභාවික රබර් කවත් විශේෂ ස්වාභාවික රබර් වර්ගයකි. ස්වාභාවික රබර් වලට තෙල් විතනිත කිරීමෙන් නිපදවනු ලබන මේ රබර් වල පැයිරිමේ වාසි කිහිපයක් පරිභෝගිකයාට ලබා දෙයි. තෙල් රබර් පරිභෝගිකයෙහි රසායන ද්‍රව්‍ය එක් කිරීමට ආදියට පෙර පුරව-කැබලිකරණය අවශ්‍ය නොවේ. මේ නිසා කාලය ද ශ්‍රමය ද මුදල් ද ඉතිරි වේ. අධික ශීත කාලගුණයන්හිදී මේ රබර් ස්පටිකීකරණයට ප්‍රතිරෝධීතාවයක් දක්වයි. තවද වෙනත් කෘතීම රබර් මිශ්‍රණයන්ට වඩා තෙල් විතනිත ස්වාභාවික රබර් උසස් තාප ගතිගුණ (heat buildup) පෙන්වයි. තෙල් විතනිත ස්වාභාවික රබර් වලින් තැනූ වයර් ශීත කාල ගුණයන් හිදී අයිස් මත ලිස්සා යාමට ප්‍රතිරෝධීතාවයක් දක්වන හෙයින් ශීත සෘතු වයර් (winter tyres) නිෂ්පාදනය සඳහා මේ රබර් ඉතා සුදුසු වේ. මෙම විශේෂ වාසිදායක ලක්ෂණ නිසා තෙල් විතනිත ස්වාභාවික රබර් විශේෂ රබර් අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනී.

තෙල් විතනිත ස්වාභාවික රබර් තමින් හඳුන්වනුයේ 20%ක් හෝ ඊට වැඩි තෙල් ප්‍රමාණයක් අඩංගු ස්වාභාවික රබර්ය. මේ සඳහා නැප්තනික හෝ ඇරෝමැටික පැසුරුම් තෙල් භාවිතා වේ. සුලබ නිදසුන් නම් ඩ්‍රිට්‍රොක්ස් 63, වනර්ස්ලෙක්ස් 10, පෙලක්සොන් 706 - නැප්තනික; බීපී 160/95 E, ඩ්‍රිට්‍රොක්ස් 788 MB - ඇරෝමැටික වැනි වානිජ මට්ටමින් ලබා ගත හැකි තෙල් වේ.

තෙල් විතනිත කිරීම ක්‍රම දෙකකට කල හැකිය. එනම් කිරි අවස්ථාවේ විතනිත කිරීම හා වියලි රබර් අවස්ථාවේ විතනිත කිරීම වේ.

කිරි අවස්ථාවේ තෙල් විතනිත කිරීමේදී කිරි වල pH අගය 8.0 - 8.5 අතරට සකස් කොට ප්‍රේෂ කෙලෝදයක් (Emulsion) යේ තෙල් කිරි වලට එක් කෙරේ. ඉන්පසු එය හොඳින් මිශ්‍ර කොට ඇසිඩ් යොදා මුදවනු ලැබේ. මිදවූ රබර් නව ක්‍රමයට එනම් කුට්ටි රබර් නිපදවන ආකාරයට පිලියෙල කරනු ලැබේ. PA 57 නමින් මීට කලින් විස්තර ක කරනු ලැබූ උසස් පැසුරුම් රබර් වර්ගය නිපදවනුයේ මේ ආකාරයටය.

වියලි රබර් අවස්ථාවේදී ද තෙල් විතනිත කිරීම සිදු කළ හැකිය. මෙය කුට්ටා කෙස් ක්‍රමය, සොක්පින් ක්‍රමය හා තෙරපන (Extrusion) ක්‍රමය නමැති ක්‍රම කුනෙන් එකකින් කළ හැකිය. මේ ක්‍රම වල වෙනස නම් තෙල් එක් කිරීමට යොදා ගන්නා උපකරණ ආදියේ ඇති විවිධත්වය වේ.

7.4 වයර් රබර් (Tyre rubber)

ස්වාභාවික රබර් වල ප්‍රධානතම පරිභෝජකයා වයර් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයයි. නිපදවනු ලබන ස්වාභාවික රබර් වලින් 65%ක් පමණ පරිභෝජනය කෙරෙනුයේ වයර් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේය. සාමාන්‍යයෙන් මේ සඳහා පාවිච්චි වන්නේ ඉහළ ශ්‍රේණි වල ෂීට් රබර්, දුඹුරු ක්‍රේප් හා SLR 10, 20 වර්ගවල රබර්ය. මේ පරිභෝජන රටාව දෙස බැලූ විට පෙනී යන්නේ වයර් නිෂ්පාදකයන් විසින් අඩු මිලැති යන්තම් සෑහීමකට පත්විය

හැකි කාර්මික ගතිගුණ වලින් යුත් රබර් සඳහා සිත් යොමු කරන බවය. මේ නිසා SLR 5L වැනි රබර් කිරි වලින් නිපදවනු ලබන රබර් ද වයර් නිෂ්පාදනය සඳහා යොමු කිරීමේ මාර්ගයක් වශයෙන් වයර් රබර් විශේෂයක් නිපදවීමට ස්වාභාවික රබර් නිෂ්පාදකයෝ සිත් යොමු කළහ. වයර් රබර්, එම අදහසේ ප්‍රතිඵලයකි. මෙය ආරම්භ කරනු ලැබුයේ මලයාසියාව විසිනි. ලංකාව තවමත් මෙම, විශේෂ රබර් වර්ගය නිපදවීමට පිවිසි බවට වාර්තා වී නැත.

වයර් රබර් නිපදවනු ලබන්නේ කිරි වලින් නිපදවනු ලැබූ රබර්, ෂීට් රබර්, කෙණ්‍රු රබර් හා රබර් ජලාස්ථිකාරකයක් මිශ්‍ර කිරීමෙනි. එම මිශ්‍ර කිරීමේ අනුපාතයන් මෙසේය.

	බර අනුප $\%$
කිරි වලින් තැනූ රබර්	30
ෂීට් රබර්	30
කෙණ්‍රු රබර් (පොල්කටු පාලූ ඇදියෙන් තැනූ)	30
ජලාස්ථිකාරකය (තෙලක්)	10

බහුලවම ඇති රබර් වර්ග, වයර් නිෂ්පාදනය සඳහා යෙදවෙන බව සහතික කිරීමත් රබර් කිරි වලින් තැනූ කිරි හා ෂීට් රබර් මිශ්‍ර කිරීමෙන් උසස් තත්වයේ වයර් රබරයක් ලැබීමට සැලැස්වීමත් මෙම වයර් රබර් හඳුන්වා දීමේ මූලික පරමාර්ථයන්ය.

7.5 ද්‍රව ස්වාභාවික රබර් (Liquid Natural Rubbers)

ඝන ආකාරයේ ස්වාභාවික රබර් මෙන්ම ද්‍රව ආකාරයේ ස්වාභාවික රබර් නිපදවීමට ද පුළුවන. ද්‍රව ස්වාභාවික රබර් නිපදවීම පිළිබඳ යටගියාව විසිවන සියවසේ මුල් භාගය දක්වා විහිදෙයි. බ්‍රිතාන්‍යයේ ලොරිවාල් නමැති සමාගම විසින් කාලයක් තිස්සේ විවිධ දුස්ප්‍රාවිතාවන් ඇති ද්‍රව ස්වාභාවික රබර් නිපදවා වෙළඳ පොළට ඉදිරිපත් කර ඇත. ද්‍රව ස්වාභාවික රබර් නිපදවනුයේ බහු අවයවක අණුවක් වූ රබර් අණුව කුඩා කොටස් වලට කැඩීමෙනි. (depolymerization). මේ සඳහා විවිධ රසායනික ප්‍රතිකාර භාවිතා කෙරේ. ලාංකීය විද්‍යාඥයින් නයිට්‍රොබෙන්සීන්ද ප්‍රංශ විද්‍යාඥයින් ජිනයිල් හයිඩ්‍රජින් නමැති රසායනිකයද භාවිතා කොට ද්‍රව ආකාරයේ රබර් නිපදවීමට සෑහෙන සාර්ථක ලෙස උත්සාහ දරා තිබේ. මෙම නිෂ්පාදනවල තවමත් සුළු අඩු පාඩු ඇති හෙයින් තවදුරටත් ඒවා මග හැරවීම සඳහා පර්යේෂණ පැවැත්වේ. ගම් වර්ග නිෂ්පාදනය ඇතුළු කාර්යයන් රැසකට ද්‍රව ස්වාභාවික රබර් භාවිතා කළ හැකි වුවත් සාමාන්‍ය ඝන රබර් වල ඇති උසස් ගතිගුණ හා සම කිරීමට ද්‍රව ස්වාභාවික රබර් වල ගතිගුණ තවමත් සමත් වී නැත. වර්තමාන තත්වය අනුව ද්‍රව ස්වාභාවික රබර්, සාමාන්‍ය ඝන රබර් වලට ආදේශකයක් වීමට නම් තව බොහෝ දුර යා යුතු යැයි විද්‍යාඥයෝ විශ්වාස කරති. මීට ප්‍රධාන හේතුව දැනට නිපදවා ඇති සියළු ද්‍රව රබර් නිපදවා ඇත්තේ රබර් මොලය ලිහා කෙටි කිරීමෙන් නොව ඔක්සිකාරක විඝටනයෙන් වීමය.

7.6 වක්‍රිත රබර් (Cyclised rubber)

වක්‍රිත රබර් වූ කලී දැඩි කැටෙන සුළු හා තාපසුචිකාර්ය (thermoplastic) ගති ගුණ ඇති ස්වාභාවික රබර් වල ව්‍යුත්පන්නයකි. වක්‍රිත රබර් නිපදවීම සන රබර්, රබර් ද්‍රාවණ හෝ රබර් කිරි භාවිතයෙන් සිදු කල හැකිය. ස්වාභාවික රබර්, පැරාටොලුයින් සල්පොනික් අම්ලය, සාන්ද්‍ර සල්පියුරික් අම්ලය හෝ ස්ටැනික් ක්ලෝරයිඩ් වැනි ආම්ලික උත්ප්‍රේරකයක් සමග ප්‍රතිකාර කිරීමෙන් වක්‍රිත රබර් නිපදවිය හැකිය.

රබර් ද්‍රාවණයකින් වක්‍රිත රබර් නිපදවීමේදී එනම් ද්‍රවණ ක්‍රමයේදී (solution method) බෙන්සීන් හෝ ටොලුයින් වැනි ආරෝමැටික ද්‍රාවකයක ඇති හොඳින් කැබලි කරන ලද ස්වාභාවික රබර් ස්ටැනික් ක්ලෝරයිඩ් (රබර් කොටස් 100ට ස්ටැනික් ක්ලෝරයිඩ් කොටස් 3-5) සමග සෙ^o80 දී පැය 4-5 දක්වා කාලයක් ප්‍රතික්‍රියා කරවනු ලැබේ. මෙහිදී රබර් ද්‍රවණයේ දුස්ස්‍රාවීතාව අඩු වූ විගස ප්‍රතික්‍රියාව නතර කෙරේ. භ්‍රමාල ආසවනයෙන් වක්‍රිත රබර් වෙන් කර ගනු ලැබේ. වියලන ලද වක්‍රිත රබර් අඹරා කුඩක් සේ වෙළඳ පොලට ඉදිරිපත් කෙරේ.

රබර් කිරි භාවිතයෙන් වක්‍රිත රබර් නිපදවීමේ දී සුදුසු ලෙස ස්වායී කරන ලද කේන්ද්‍රා පසාරිත කිරි සාන්ද්‍ර සල්පියුරික් අම්ලය (කිරි වලට 70%ක් සේ) සෙ^o100 දී පැය දෙකක් පමණ ප්‍රතික්‍රියා කරවනු ලැබේ. මෙය තාපමෝචන ප්‍රතික්‍රියාවක් හෙයින්, සල්පියුරික් අම්ලය එක් කිරීම සෙමින් හා පරසේසමින් කළ යුතුය. ප්‍රතික්‍රියාව සම්පූර්ණ වූ පසු කිරි, නවන ජලයට දමා, මුදවා ගෙන වක්‍රිත රබර් වෙන් කර ගනු ලැබේ.

සන රබර් වලින් වක්‍රිත රබර් නිපදවීමේදී ස්වාභාවික රබර්, පැරා ටොලුයින් සල්පොනික් අම්ලය සමග මිශ්‍ර කොට සෙ^o120 දී පැය 2ක් පමණ රත් කරනු ලැබේ. මේ ක්‍රමය මෑතකදී ලංකා රබර් පර්යේෂණායතනය විසින් කරන ලද පර්යේෂණ මගින් වඩාත් සරල කොට තිබේ. නව ක්‍රමය අනුව සාමාන්‍ය රබර් වෙනුවට වියලි පැපොල් කිරි (පැපේන්) යොදා මුදවන ලද කිරි වලින් ලබා ගත් රබර් භාවිතා කෙරේ. පැපේන් - ප්‍රතිකාරිත රබර් පැරාටොලුයින් සල්පොනික් අම්ලය සමග සාමාන්‍ය පරිදි මිශ්‍ර කොට, කැබලිවලට කැටෙන අවස්ථාව දක්වා අඹරනු ලැබේ. මේ අවස්ථාවේදී ස්වයං වක්‍රිකරන ප්‍රතික්‍රියාව ආරම්භ වේ. අධික තාප මෝචන ප්‍රතික්‍රියාවක් වූ මේ ප්‍රතික්‍රියාව අවසානයේදී ලැබෙන වක්‍රිත රබර්, සිසිල් කොට අඹරා කුඩු බවට පත් කර ගත හැකිය. වැඩිපුර ඇති අම්ලය කැල්සියම් මක්සයිඩ් මගින් උදෑසින කිරීමෙන් හෝ ජලයෙන් සේදීමෙන් හා තනුක කෂාරයකින් සේදීමෙන් හා නැවත ජලයෙන් සෝදා ඉවත් කර ගත හැකිය.

මුද්‍රණ ක්ෂීරිත නිෂ්පාදනයේදී මල බැදීම වලක්වන (ප්‍රති විබාධය) ක්ෂීරිත වර්ග නිෂ්පාදනයේදී වක්‍රිත රබර් පාවිච්චි වේ.

7.7 නිර්ප්‍රෝටීන ස්වාභාවික රබර් (Deproteinized Natural Rubber)

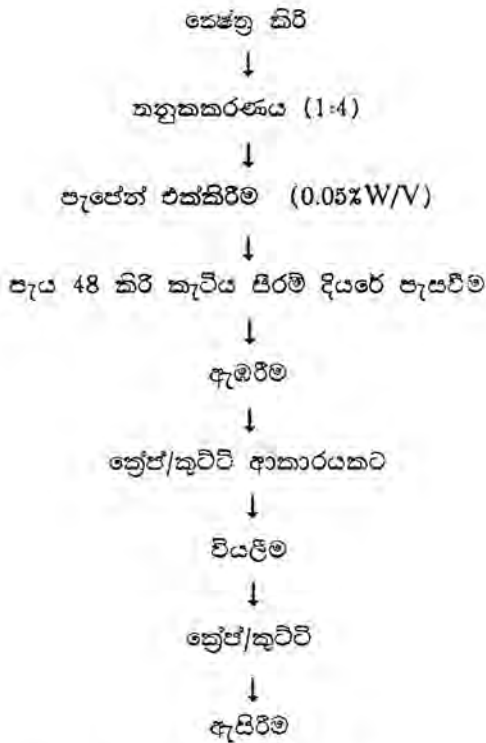
සාමාන්‍ය ස්වාභාවික රබර් වල සියයට 1.0ක් පමණ ප්‍රෝටීන අඩංගු වේ. නිර්ප්‍රෝටීන රබර් යනු මෙම ප්‍රෝටීන් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 80ක් පමණ ලැබූ රබර්ය. රබර්වල ඇති ප්‍රෝටීන ඉවත් කරනු ලැබූව හොත්, රබර්වල සමහර ගතිගුණ උසස් කළ හැකි බව 1960 ගණන් වලදී, මලයාසියානු විද්‍යාඥයෝ සොයා ගත්හ. අධි බර වාහන වල ටයර්වල රත්වීම ප්‍රෝටීන ඉවත් කිරීමෙන් අඩු කල හැකි බවත්, එයින් ටයර් පාවිච්චි කළ හැකි කාලය වැඩි කර ගත හැකි බව ඉන් එක් සොයා ගැනීමකි. ප්‍රෝටීන ඉවත් කරන ලද රබර් දිලීර ආක්‍රමණයන්ට ගොදුරු වීම අඩු බව තවත් වැදගත් නිරීක්ෂණයක්

විය. ප්‍රෝටීන ඉවත්කිරීමෙන් ලැබෙන මෙම වාසීන් නිසා ප්‍රෝටීන ඉවත් කිරීමේ ක්‍රම සෙවීමට විද්‍යාඥයෝ පෙළඹුණහ.

රබර් වලින් ප්‍රෝටීන ඉවත් කළ හැකි ප්‍රධාන ක්‍රම දෙකකි. පළමුවැන්න සෝඩියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් වැනි ක්ෂාරයක් සමග රබර් ප්‍රතික්‍රියා කොට රසායනිකව එහි ඇති ප්‍රෝටීන් ඉවත් කළ හැකිය. නමුත් මෙම ක්‍රමයේදී රබර් වලට ප්‍රයෝජනවත් එහි ඇති ස්වාභාවික ප්‍රති ඔක්සිකාරක ද්‍රව්‍ය ද ඉවත්ව යාමෙන්, ගතිගුණ අතින් ඉතා පහත් රබර් මෙහිදී ලැබේ. නැවත එම ගතිගුණ යථා තත්වයට පත්කිරීමට තවත් අතිරේක රසායනික ප්‍රතිකාර අවශ්‍ය වේ. ඊට තවත් අමතර වියදම් ද දරන්නට වන හෙයින්, ප්‍රෝටීන ඉවත්කිරීම සඳහා මෙම රසායනික ක්‍රම සාමාන්‍යයෙන් නිර්දේශ නො කෙරේ.

ප්‍රෝටීන ඉවත් කිරීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි අනෙක් ක්‍රමය එන්සයිමීය ප්‍රතිකාර ක්‍රමයයි. මෙහිදී මූලික වශයෙන් රබර් කිරි, ප්‍රෝටීන ජීරණය කිරීමට සමත් එන්සයිමයක් සමග ප්‍රතිකාර කරවනු ලැබේ. විවිධ රටවල විවිධ ප්‍රෝටීන ජීරණ එන්සයිම මේ සඳහා භාවිතා වේ. මලයාසියාවේ පාවිච්චි කෙරෙන්නේ බැක්ටීරියා වලින් නිස්සාරණය කර ගත් ප්‍රෝටීන, ජීරක එන්සයිමයන්ය. ලංකාවේ මේ සඳහා නිර්දේශ කොට ඇත්තේ පැපේන් නමැති එන්සයිමයයි. වියලි පැපොල් කිරිවල ඇති ප්‍රධාන සංඝටකය වන්නේ පැපේන් නමැති එන්සයිමය හෙයින් වියලි පැපොල් කිරි මේ සඳහා කෙලින්ම භාවිතා වේ. වියලි පැපොල් කිරි යොදා නිර්ප්‍රෝටීන රබර් නිපදවන ක්‍රමය ඉතා සරල වන අතර එයින් ලැබෙන නිර්ප්‍රෝටීන රබර් වෙනත් නිර්ප්‍රෝටීන නිපදවීමේ ක්‍රම වලින් ලැබෙන රබර් වලට වඩා ඉතා උසස් ගතිගුණ වලින් යුක්ත බව සොයා ගෙන තිබේ.

නිර්ප්‍රෝටීන රබර් නිපදවීම සඳහා නිර්දේශිත ලාංකිය ක්‍රමයේදී කෙසෙත් කිරි කර්මාන්ත ශාලාවේදී 1:4 අනුපාතයෙන් ජලය සමග තනුක කොට ඊට පැපේන් (0.05%W/V) එන්සයිමය එකතු කෙරේ. සෝඩියම් බයිසල්පයිට් විරාජන කාරක ආදියද කිරි මිදවීම සඳහා අමිලයක් ද මෙහිදී එක් නො කෙරේ. රබර්වල ප්‍රෝටීන් ඉවත් කිරීම හා මිදවීම යන කාර්යයන් දෙකම පැපේන් වලින් ඉටුවේ. එන්සයිමය එකතු කිරීමෙන් පසුව පැය 48කට පසුව රබර් සාමාන්‍ය පරිදි අඹරා ක්‍රේප් හෝ කුට්ටි රබර් බවට පත් කර ගත හැකිය. රබර් ඇඹරීමේදී ජීරණය වූ ප්‍රෝටීන් සහමුලින් ඉවත් කිරීම සඳහා සාමාන්‍ය වාර සංඛ්‍යාවට වැඩි වාර සංඛ්‍යාවක් ඇඹරීම වැදගත්ය. මේ ක්‍රමයට ඉතා පහසුවෙන් නිර්ප්‍රෝටීන රබර් ක්‍රේප් ආකාරයට නිපදවිය හැකිය. කුට්ටි රබර් නිෂ්පාදනයේදී සාමාන්‍ය වියැලීමේ කාලයට වඩා සුලු කාලයක් වැඩි පුර අවශ්‍ය විය හැකිය. නිර් ප්‍රෝටීන රබර් මිටි ආකාරයට නිපදවීම සාමාන්‍යයෙන් නිර්දේශ නො කෙරේ. ඊට හේතුව වියැලීමට ඉතා දීර්ඝ කාලයක් ගත වන හෙයිනි. නිර්ප්‍රෝටීන රබර් නිපදවීමට සඳහා අනුගමනය කරන ක්‍රමයේ මූලික පියවර 7.7.1 සටහනේ දැක්වේ.

7.7.1 නිර් ප්‍රෝටීන රබර් නිපදවීමේ ක්‍රමයේ මූලික පියවර

නිර්ප්‍රෝටීන රබර් පාරිභෝගිකයා අතට පත් කරනු ලබන්නේ පිරිවිතර වාර්තාවක් සමඟය. එහෙයින් එය කාර්මික පිරිවිතරනය කරනු ලැබූ රබර් වර්ගයකි. නිර්ප්‍රෝටීන රබර් සලහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිතියක් ඇත. මෙහිලා විශේෂ අවධානය යොමු කරනු ලබන්නේ අළු ප්‍රමාණය හා නයිට්‍රජන් ප්‍රමාණය කෙරෙහිය. සුවිකාර්යතා ධාරණ දර්ශක අගයද ඉහළ මට්ටමක තිබීම වැදගත්ය.

අඩු තාප ගොඩ නැගීම හෙවත් අඩු රත්වීම, දීලීර ආක්‍රමණයන්ට ඔරොත්තු දීමේ ශක්තිය වැනි වාසි හැරුණු විට නිර්ප්‍රෝටීන රබර්වල තවත් වාසියක ලක්ෂණ කිහිපයක් තිබේ. නිර්ප්‍රෝටීන රබර් වල ඇති අඩු අළු ප්‍රමාණය නිසා මේ රබර් විද්‍යුත් ආවරණ කටයුතු (electrical insulation) සඳහා වඩාත් උචිත රබර් වර්ගයක් වෙයි. නිර්ප්‍රෝටීන රබර් වල අඩු ජලය උරා ගැනීමේ ලක්ෂණය නිසා එය ජලය යට භාවිතා වන කාර්යයන් සඳහා භාවිත කළ හැකි වඩාත් උචිත රබර් වර්ගයක් වෙයි. මෙවැනි උසස් ගතිගුණ නිසා මෑත කාලයේදී සංවර්ධනය කෙරුණු විශේෂිත රබර් වර්ග අතර නිර්ප්‍රෝටීන රබර් වලට ඉතා වැදගත් තැනක් හිමි වී ඇත. සාමාන්‍ය රබර් වලට වඩා වැඩි විශේෂ මිලකට අලෙවි කරනු ලබන හෙයින් ස්වකීය ආදායම වැඩිකර ගැනීමටද රබර් නිෂ්පාදකයාට අවස්ථාව සැලසේ. පෝලික් අම්ලය ඇතුළු රසායනිකයන් සඳහා යන වියදම ද ඉතිරි වේ.

වෙනත් විවිධ රබර් වර්ග

8.1 වාත විශුද්ධිත ෂීට් රබර් (Air Dried Sheet)

වාත විශුද්ධිත රබර් හෙවත් වාත විශුද්ධිත ෂීට් නිපදවනුයේ දුම් ගැසු දර රොට් තක්සාදනය කරන ආකාරයටමය. එකම වෙනස නම් දුම් ගැසු දර රොට් නිපදවීමේදී මෙන් ෂීට්, දුම් ගැසීමකට පාත්‍ර නොකිරීමය. ඒ වෙනුවට 120-140°F පමණ උෂ්ණත්වයේදී දින 4ක පමණ කාලයකදී ෂීට් රබර් වාතයේ වියලා ගනු ලැබේ. වියලා ගැනීම සඳහා විශේෂයෙන් සැකසූ වියලුම් කුටි (එහෙත් දුම් භාවිතා නොකරන) හෝ එසේත් නැත්නම් ක්‍රේස් රබර් වියලීම සඳහා භාවිතා කෙරෙන වියලන කුළුණු සකසා, යොදා ගත හැකිය.

වාත විශුද්ධිත රබර් දුම් ගැසූ ෂීට් රබර් මෙන් නොව ඉතා ලා පැහැයෙන් යුක්තය. ලා පැහැය තවත් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා කිරි වලට සෝඩියම් බයි සල්ෆයිට් එක් කිරීම ද සාමාන්‍යයෙන් කෙරේ. විශුද්ධිතේත් අනතුරුව අප්‍රමාදව ඒවා පොලිතින් වලින් අසුරනු ලැබේ. හේතුව ෂීට් මත පුස් වැටීමට ඇති ඉඩ කඩ වලක්වා ලනු සඳහාය. දුම් වෙනුවට උණුසුම් වාතයෙන් වියලුනු ලබන හෙයින් වාත විශුද්ධිත ෂීට් රබර් නමින් හඳුන්වනු ලබන මෙම රබර් සාමාන්‍යයෙන් නිපදවනුයේ ඒ සඳහා පාරිභෝගික ඉල්ලුමක් ඇති විටදීය.

මෙම රබර් භාවිතා වනුයේ බොහෝ විට සාමාන්‍ය ක්‍රේස් රබර් භාවිතාවන අවස්ථාවන් සඳහා හෙයින් එය අඩු මිලකට ලා පැහැති රබර් ආදේශකයක් ලබා ගැනීමට, සමහර පාරිභෝගික ජාතින් විසින් යොදා ගනු ලැබූ වෙළඳ මාර්ගික උපක්‍රමයක් සේ සැලකේ.

8.2 මිතයිල් මෙතාක්‍රිලේට් බද්ධිත රබර් (Methyl methacrylate graft rubbers - MG rubbers)

මිතයිල් මෙතාක්‍රිලේට් බද්ධිත රබර් හෙවත් කෙටියෙන් එම්.ජී. රබර් වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන මෙම රබර් වර්ගය නිපදවනු ලබන්නේ රබර් වලට (ප්‍රාථමික බහු අවයවිකය), පොලිමිතයිල් මෙතාක්‍රිලේට් වැනි ද්විතියික බහු අවයවිකයක් රසායනිකව බද්ධ කිරීමෙනි. මෙම බද්ධ කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ස්වාභාවික රබර් කිරි මත සිදු කෙරේ. ඒ සඳහා විශේෂයෙන් සකස් කරන ලද උපකරණ පද්ධතියක් ද, එය සිදු කිරීම සඳහා මනා අවබෝධයක් හා පුහුණුවක් ද අවශ්‍ය වේ.

එම්. ජී. රබර්වල, ස්වාභාවික රබර් වලට උරුම ගතිගුණ ද එසේම පොලි මෙතාක්‍රිලේට් වලට උරුම ප්ලාස්ටික ගතිගුණ ද යන ද්විත්ව ගතිගුණ දැකිය හැකිය. එම්. ජී. රබර් මේ අනුව දෙයාකාරයකට භාවිතා වේ. එනම් ඝන, බහු අවයවිකයක් හා ද්‍රව, අලවන ද්‍රව්‍යයක් වශයෙනි. ඝනයක් වශයෙන්, මේ රබර්, සාමාන්‍ය ස්වාභාවික රබර් හා මිශ්‍රකොට එහි 'ශක්තිය' වැඩි කර ගැනීම සඳහා උපයෝගී කර ගනු ලැබේ. ද්‍රව ආකාරයෙන් ඇති එම්.ජී. රබර් කිරි, ස්වාභාවික රබර් හෝ කෘතීම රබර් හෝ සමග පී.වී.පී. කෘතීම කෙදි, ලෝහ පදම් කල සම් ආදිය 'ඇලවීම' සඳහා පාවිච්චි වේ.

8.3 නියොද රබර් (skim rubber)

ස්වාභාවික කිරි කේන්ද්‍රපසාරණය කොට එහි අඩංගු රබර් ප්‍රමාණය සියයට 60 දක්වා පමණ සාන්ද්‍ර කර ගැනීමේදී, ඉවත යන ජලීය කොටස (රබර් ද එක්තරා ප්‍රමාණයක් අඩංගු) නියොද කිරි යනුවෙන් හැඳින්වේ. (skim latex) කේන්ද්‍රපසාරිත රබර් කිරි නිෂ්පාදනයේ අපද්‍රව්‍යයක් සේ සැලකෙන මේ නියොද කිරි වල සියයට 5-8 දක්වා ප්‍රමාණයක් රබර් අඩංගු වේ.

මීට අමතරව එහි රබර් නොවන ද්‍රව්‍ය (උදා: ප්‍රෝටීන) සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ද අඩංගු වේ. සාමාන්‍යයෙන් මෙම නියොද කිරි, පල්පිපුරික් අම්ලය වැනි තරමක් ප්‍රබල අම්ලයක් මගින් මුදවා එහි අඩංගු රබර් ප්‍රමාණය ඉවත යා නොදී ලබාගෙන, පියලි රබර් බවට පැසිරීමට ලක් කෙරේ. මෙසේ නියොද කිරි වලින් නිපදවනු ලබන වියලි රබර්, නියොද රබර් යනුවෙන් හැඳින්වේ.

නියොද රබර් වල රබර් හයිඩ්‍රොකාබනය සියයට 75-85 දක්වා ද ප්‍රෝටීන සියයට 9-18 දක්වාද වෙනත් රබර් නොවන ද්‍රව්‍යද අඩංගු වේ යැයි සැලකේ. මෙම රබර්වල ඇති අධික රබර් නොවන ද්‍රව්‍ය නිසා එය කාර්මික ගතිගුණ අතින් සාමාන්‍ය රබර් වලට වඩා පහත් රබර් වර්ගයක් සේ සැලකේ. කෙසේ වුවද ඒ කොටන යන්ත්‍රවල පවි වැනි සමහර දැඩි රබර් කොටස නිෂ්පාදනය වැනි විශේෂ අවස්ථාවන් සඳහා මේ රබර් සාමාන්‍ය රබර් වලට වඩා උචිත යැයි සොයා ගෙන තිබේ.

නියොද කිරි, සාමාන්‍ය කේෂ්ත්‍ර රබර් කිරි සමග මිශ්‍ර කොට, පැපේන් එන්සයිමය සමග ක්‍රියා කරවා උසස් වර්ගයේ රබර් නිපදවීමේ ක්‍රමයක් ලංකා රබර් පර්යේෂණායතනයේ විද්‍යාඥයින් විසින් සොයා ගෙන තිබේ. කෙසේ වුවද මෙය තවම වාණිජ මට්ටමින් පාවිච්චියට යොදා ගෙන ඇති බවක් නොපෙනේ.

රබර් නිෂ්පාදනයන් පිළිබඳ තොරතුරු

9.1 ශ්‍රී ලංකාවේ රබර් නිෂ්පාදනය

වර්ෂය	මිටි ටොන්	යොල් ක්‍රෝස් ටොන්	ස්කෑප් ක්‍රෝස් ටොන්	කිරි ක්‍රෝස් ටොන්	කිරි ටොන්	කාර්මික පිරිවිතරණය කළ රබර් ටොන්	මුළු ගණන ටොන්
1960	55,315	460	14,591	26,470	441	-	97,277
1961	48,232	628	18,650	27,992	545	-	96,047
1962	56,056	844	16,855	28,070	578	-	102,403
1963	56,596	911	17,340	27,628	613	-	100,097
1964	59,573	1,235	16,782	31,559	651	-	109,800
1965	65,307	1,112	16,377	32,988	658	-	116,442
1966	76,186	1,132	18,618	32,366	643	-	128,945
1967	83,727	1,245	19,464	35,745	761	-	140,942
1968	87,037	1,203	19,854	37,537	749	-	146,370
1969	86,878	1,059	19,796	39,977	741	-	148,451
1970	94,187	2,159	17,842	41,728	728	-	156,644
1971	78,487	2,176	13,231	41,735	496	49	139,174
1972	82,163	3,821	11,029	39,834	497	810	138,154
1973	92,000	4,500	12,000	45,000	500	1,000	155,000
1974	71,010	4,041	14,970	38,733	602	567	129,923
1975	87,364	4,498	12,542	41,810	952	1,558	148,725
1976	86,484	4,080	14,467	43,833	1,000	2,267	152,138
1977	84,736	4,386	16,902	37,342	852	2,025	146,243
1978	91,974	5,107	14,719	39,413	1,090	3,360	155,663
1979	81,783	4,824	15,441	36,324	1,117	13,210	152,704
1980	72,404	4,278	13,422	31,830	1,472	9,745	133,151
1981	62,067	4,200	9,034	33,935	1,512	13,198	123,946
1982	62,230	4,148	8,328	35,997	2,155	12,372	125,230
1983	56,596	4,325	4,602	64,051	2,320	8,101	139,977
1984	65,929	4,275	7,480	52,519	3,614	8,107	141,924
1985	65,883	4,164	6,134	41,260	6,366	13,686	137,493
1986	62,432	4,446	7,400	43,480	5,787	14,265	137,810
1987	55,580	4,679	9,069	35,080	5,731	11,666	121,806
1988	62,865	2,894	4,955	33,604	3,864	14,151	122,393
1989	54,307	2,589	3,664	31,316	4,882	13,985	110,742

0.2 ලෝක ස්වාභාවික රබර් (NR) හා කාර්මික පිරිහිතරණය කරනු ලැබූ රබර් (TSR) නිෂ්පාදනය (මි000 මෙට්රික් ටොන්)

	1984		1985		1986		1987		1988		1989	
	NR	TSR	NR	TSR	NR	TSR	NR	TSR	NR	TSR	NR	TSR
ආසියාතික												
මලයාසියාව	1530.6	767.1	1469.5	754.4	1538.6	810.9	1578.7	913.4	1661.6	929.2	1422.4	-
ඉන්දුනීසියාව	1115.6	783.9	1130.2	774.3	1049.2	761.8	1203.3	888.9	1235.0	-	-	-
කාම්පූජියාව	628.6	76.5	725.7	95.0	782.1	105.6	921.6	117.6	974.9	122.1	1195.0	130.7
චීනය	188.8	-	187.9	-	209.7	-	237.6	-	240.0	-	258.0	-
ඉංදියාව	183.9	4.6	198.3	6.7	219.0	8.0	227.4	9.6	254.8	16.8	288.6	15.6
ශ්‍රී ලංකාව	141.9	8.1	137.5	14.0	137.8	12.3	121.8	11.7	122.4	14.2	110.7	-
පිලිපීනය	80.8	-	90.1	-	87.2	-	83.0	-	85.0	-	86.0	-
චියටිකාමය	47.0	-	52.5	-	54.0	-	60.0	-	66.0	-	67.0	-
කාම්බෝජය	13.4	-	22.0	-	24.0	-	25.0	-	-	-	-	-
බුරුමය	15.2	-	17.0	-	17.0	-	14.9	-	-	-	-	-
සිංගප්පූරුව	-	49.6	-	38.8	-	29.7	-	27.6	-	33.0	-	34.5
වෙනත්	3.0	-	5.1	-	4.9	-	3.8	-	4.5	-	-	-
අප්‍රිකා												
ටෙන්සිවියාව	86.4	53.0	84.4	54.0	88.7	61.4	93.0	-	108.4	-	118.0	-
කඩිවියාව	51.0	18.4	51.6	19.2	55.0	-	56.0	-	68.0	-	99.0	-
අයිවරිකෝස්ට්	35.5	34.0	40.6	36.7	49.2	43.7	54.6	-	63.0	62.9	64.9	-
කැමරූනය	17.9	7.1	17.9	8.8	19.9	9.7	26.3	14.2	33.2	-	35.9	23.3
සියර	16.0	-	16.0	-	17.0	-	18.0	-	19.0	-	20.0	-
වෙනත්	2.0	-	2.0	-	2.0	-	2.0	-	2.0	-	2.0	-
ලතින් ඇමරිකානු												
බ්‍රසීලය	36.0	-	40.0	-	32.6	-	26.6	-	32.9	-	33.0	-
වෙනත්	23.0	-	23.0	-	24.4	-	26.0	-	26.0	-	27.0	-
මුළු ගණන	4255	-	4340	-	4450	-	4780	-	50407	-	5160	-

9.3 පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරන ලද විවිධ ශ්‍රේණි වල රබර් ප්‍රමාණයන් හා එහි ප්‍රතිශතයන්

	1986		1987		1988		1989	
	මෙ.ටොන්	%	මෙ.ටොන්	%	මෙ.ටොන්	%	මෙ.ටොන්	%
මිටි රබර්	62,432	45.30	55,580	45.63	62,865	51.36	54,307	49.04
කිරි ක්‍රේප්	43,480	31.55	35,080	28.80	33,664	27.51	31,316	28.28
ස්ක්‍රැප් ක්‍රේප්	7,400	5.37	9,069	7.44	4,955	4.05	3,664	3.31
සෝල් ක්‍රේප්	4,446	3.23	4,679	3.84	2,894	2.36	2,589	2.34
කා.පි.ර.	14,265	10.35	11,666	9.58	14,151	11.56	13,985	12.63
කිරි	5,787	4.20	5,731	4.71	3,864	3.16	4,882	4.41

(කා.පි.ර. - කාර්මික පිරිවිතරනය කරන ලද රබර්)

9.4 පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ලංකාවේ රබර් අපනයනය

	1985	1986	1987	1988	1989
	මෙ. ටොන්	මෙ.ටොන්	මෙ.ටොන්	මෙ.ටොන්	මෙ.ටොන්
මිටි රබර්	64,537	57,003	54,300	51,214	42,651
කිරි ක්‍රේප්	33,928	31,626	32,788	29,762	25,477
ස්ක්‍රැප් ක්‍රේප්	2,977	3,761	2,501	2,111	1,947
සෝල් ක්‍රේප්	4,389	2,978	3,259	2,006	1,927
කා.පි.ර.	13,953	14,342	12,664	13,716	13,732
කිරි	644	290	536	494	285
මුළු ප්‍රමාණය	120,448	110,000	106,048	99,303	86,019

(කා.පි.ර. - කාර්මික පිරිවිතරණය කරන ලද රබර්)

9.5 රබර් කර්මාන්තය පිළිබඳ ලංකාවේ වර්තමාන තත්වය
(මි000 මෙට්රික් ටොන්)

	වර්ෂය 1987	වර්ෂය 1988	වර්ෂය 1989	වර්ෂය 1990
මුළු නිෂ්පාදනය	121.8	122.4	110.7	113.1
එයින් කිරි වශයෙන්	5.7	3.9	4.9	6.7
අපනයනයන්				
කැනඩාව	0.8	0.9	0.6	0.5
අමෙරිකා එක්සත් ජනපදය	9.2	13.7	7.2	7.9
චීන	0.2	0.2	0.1	0.1
මෙක්සිකෝව	1.2	1.0	1.1	1.2
බෙල්ජියම/ලක්සම්බර්ග්	2.2	0.4	0.5	0.4
ප්‍රංශය	0.5	0.6	1.7	1.0
ජර්මනිය	9.1	9.2	8.9	8.3
ඉතාලිය	2.4	2.7	2.9	3.9
නෙදර්ලන්තය	2.8	2.1	2.6	2.1
ස්පාඤ්ඤය	1.9	1.4	1.9	2.6
බ්‍රිතාන්‍යය	6.4	5.5	8.5	8.6
වෙකොස්ලොවුකියාව	3.9	2.1	2.4	1.6
පෝලන්තය	9.4	4.5	6.7	5.3
සෝවියට් දේශය	7.1	3.2	2.4	2.6
යුගෝස්ලාවියාව	0.6	0.6	0.7	0.5
වෙනත් යුරෝපීය	9.4	6.8	4.6	3.3
කිනියාව	0.6	0.9	0.5	0.9
දකුණු අප්‍රිකාව	0.8	0.4	0.5	1.2
මිස්ට්‍රේලියාව	0.1	0.1	0.0	0.0
බංගලාදේශය	1.5	1.5	1.6	1.2
චීනය	13.8	11.0	—	0.1
ඉරානය	0.6	7.1	8.8	3.2
ජපානය	5.0	3.9	2.9	3.5
පකිස්තානය	8.8	8.9	6.9	7.4
වෙනත්	4.7	8.3	9.0	5.7
මුළු අපනයනය	106.0	99.3	86.0	86.7
එයින් කිරි වශයෙන්	0.5	0.5	0.3	1.2
මුළු පරිභෝජනය	18.0	19.9	21.0	23.6
එයින් කිරි වශයෙන්	5.1	3.5	4.3	5.4
මුළු සංචිතය	20.0	23.2	27.0	29.8

9.6 දේශීය රබර් පරිභෝජනය (1980/89)

	වියළි රබර් ටොන්	කිරි ටොන්	මුළු ගණන ටොන්
1980	13,499.	1,427	14,926
1981	14,765	1,451	16,216
1982	14,420	1,949	16,369
1983	14,630	1,819	16,449
1984	11,991	3,070	15,061
1985	9,249	5,840	15,089
1986	10,909	5,474	16,383
1987	14,265	5,092	19,357
1988	16,333	3,528	19,861
1989	16,421	4,555	20,976

10

පාරිභාෂික වදන් වැල

1	Anticoagulants	ප්‍රතිකැටිකාරක
1a	Air dried sheets	වාත වියැලින ෂීට්
2	Anticorrosive	ප්‍රති විඛාධා
3	Antioxidant	ප්‍රතිඔක්සිකාරක
4	Bale pressing	බේල් පීඩනය
5	Bleaching	විරංජනය කිරීම
7	Bleached	විරංජිත
8	Blanketting	බ්ලැන්කට්කරණය
9	Block rubber	කුට්ටි රබර්
10	Bottom fraction	පතුල් භාගිකය
11	Brown crepe	දුඹුරු ක්‍රේප්
12	Centrifugation	කේන්ද්‍රපසරණය
13	Centrifuged latex	කේන්ද්‍ර පසාරිත කිරි
14	Coagulant	කැටිකාරකය
15	Coagulation	කැටිකරණය, මිදවීම
16	Constant viscosity rubber	නියත දුස්ස්‍රාවීතා රබර්
17	Cyclised rubber	චක්‍රිත රබර්
18	Deproteinized natural rubber	නිර්ප්‍රෝටීන ස්වාභාවික රබර්
19	Depolymerisation	බහු අවයවීකරණය
20	dilution	තනුකරණය
21	Double centrifuged	ද්වි කේන්ද්‍රපසාරිත
22	Extrusion	නෙරපීම

23	Extruder	නෙරපනය
24	Fractionation	භාගිකරණය
25	Hammer mill	තැලුම් මෝල
25	Fraction	භාගිකය
26	granulation	කණකාකරනය, කැටි කරණය
27	granulator	කැටි කාරක යන්ත්‍රය
29	High ammonia	අධි ඇමෝනිය
30	Liquid natural rubber	ද්‍රව ස්වාභාවික රබර්
31	Low ammonia	අඩු ඇමෝනිය
32	Maceration	කැබලිකරණය
33	Marking roller	සලකුණු රෝල
34	Mooney Viscosity	මුනි දුස්ස්‍රාවීතාව
35	Oil extended Natural Rubber	තෙල් විතතික ස්වාභාවික රබර්
36	Plasticity	ස්ථිකාරයතාව
37	Plasticity Retention Index	ස්ථිකාරයතා ධාරණ දර්ශකය
38	Plasticizer	ස්ලාස්ථිකාරකය
39	Polymerisation	බහු අවයවීකරණය
40	Pre cleaning	පූර්ව පිරිසිදු කිරීම
41	Preservation	සංරක්ෂණය
42	Preservative system	සංරක්ෂක පද්ධති
43	Pressing	පැසිරීම
44	Ribbed Smoked Sheet	දුම් ගැසු දර රොට්
45	Skim rubber	නියොද රබර්
46	Skim latex	නියොද රබර් කිරි
47	Smooth roller	සිනිදු ඇඹරුම් රෝල
48	Sole Crepe	සෝල් ක්‍රේප්
49	Standardisation	ප්‍රමිතිකරණය
50	Speciality rubbers	විශේෂ රබර් වර්ග
51	Standard Lanka Rubber	ප්‍රමිත ලංකා රබර්
52	Storage hardening	ගබඩාමය දැඩිවීම
53	Superior Processing rubber	උසස් පැසුරුම් රබර් (පිරියම්)
54	Technical specification	කාර්මිකකරණය
55	Thin crepe	කුඩු ක්‍රේප්
56	Thermoplastic	තාප ස්ථිකාරය
57	Tire rubber	ටයර් රබර්
58	Triple centrifuged	ත්‍රි කේන්ද්‍රස්ථාරිත
58a	Winter tyres	ශීත සෘතු ටයර්
59	Yellow fraction	කහ භාගිකය
60	Yellow fraction rubber	කහභාගික රබර්